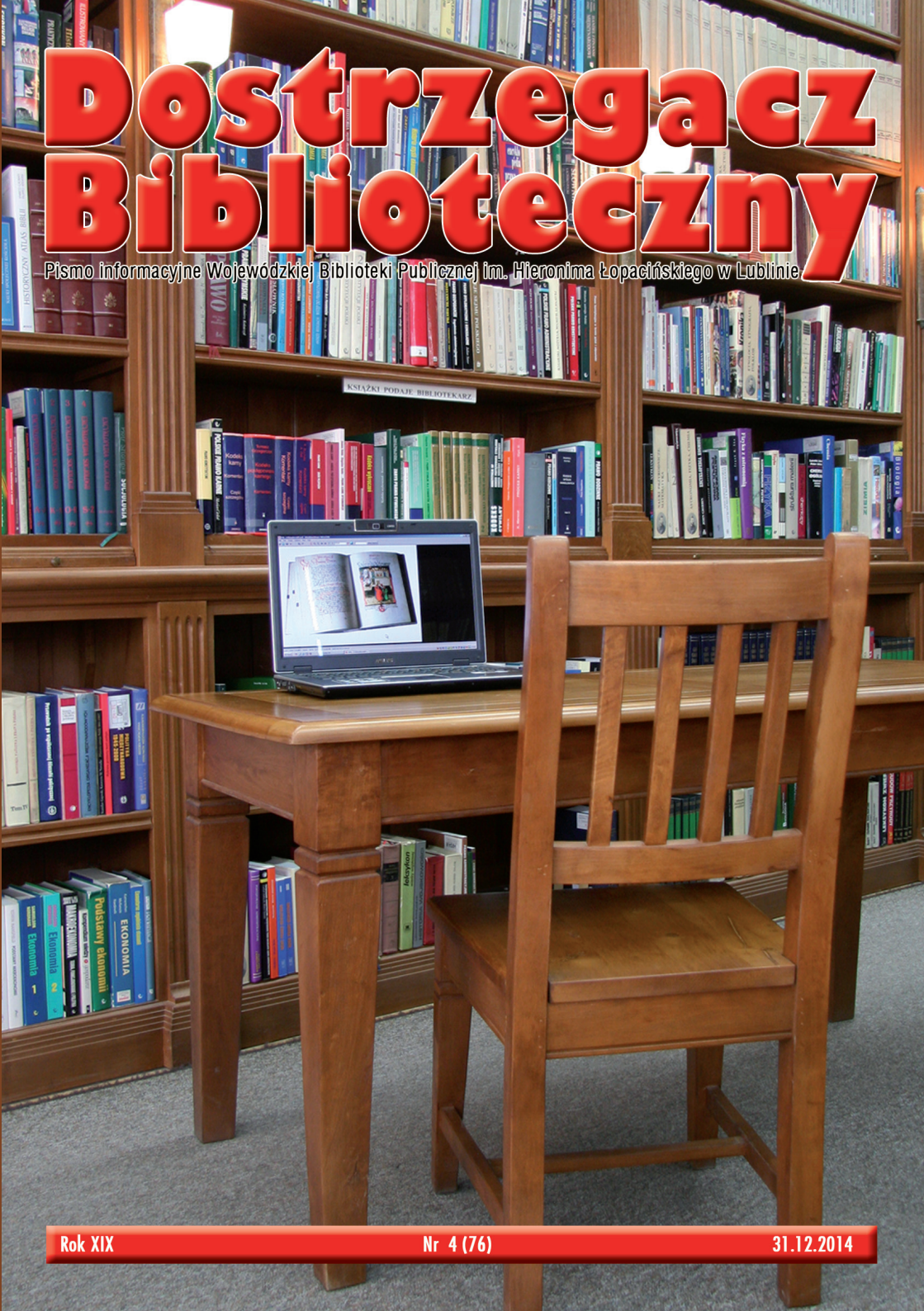

Dostrzegacz Biblioteczny

Pismo informacyjne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

WYDARZENIA

■ Kraków Miastem Literatury UNESCO <i>Katarzyna Stanek</i>	3
■ „Krakowskim targiem” książka stoi <i>Katarzyna Stanek</i>	9
■ Nie oceniał, zanim nie poznasz – Żywa Biblioteka <i>Anna Radosławska</i>	13
■ „Podróże” dziecięcym okiem <i>Marta Lipińska-Wałdowska</i>	16
■ „Pod parasolem biblioteki” <i>Elżbieta Kuczyńska</i>	18
■ Pokolorujmy ich świat! <i>Jadwiga Ciołek</i>	20
■ XIII Biblioteczne Spotkania Regionalne w MBP we Włodawie <i>Edyta Pietrzak</i>	22
■ 50-lecie GBP w Woli Mysłowskiej <i>Ewa Konieczna, Renata Zienkiewicz</i>	24
■ O finansach w bibliotece – III edycja <i>Grzegorz Winnicki</i>	25
■ Jesienny sezon wystawienniczy w WBP w Lublinie <i>Wojciech Michalski</i>	26
■ „Młodopolski Syzyf” – rozstrzygnięcie konkursu <i>Mariusz Olejarczyk</i>	29

PREZENTUJEMY NASZE BIBLIOTEKI

■ MBP w Radzynie Podlaskim <i>Beata Szczeszek</i>	30
--	----

PIĘĆ PYTAŃ DO:

■ Beaty Ostrowickiej <i>Joanna Orzeszko</i>	32
--	----

BIBLIOTEKARZE Z PASJĄ

■ Artur Borzęcki... regionalista, kronikarz <i>Małgorzata Antoniak</i>	34
---	----

NOWOŚCI WYDAWNICZE

■ Księgarnia „U Hieronima” poleca <i>Beata Chanaj, Magdalena Kossowska</i>	36
---	----

NOTATKI Z PODRÓŻY

■ Wizyta studyjna w bibliotekach publicznych Czech <i>Joanna Chapska</i>	40
---	----

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ Irena Tomasiak (1937–2014) <i>Jerzy Gajewski</i>	44
---	----

KALEJDOSKOP BIBLIOTECZNY

■ <i>Paweł Kordybacha</i>	46
---------------------------------	----

Redakcja:

Grzegorz Figiel (red.)
Anna Pachocka (sekr. red.)
Małgorzata Pieczykolan
Paweł D. Znamierowski

Redakcja

**zastrzega sobie prawo
do wyboru materiału,
opracowania redakcyjnego
i adiestacji tekstu**

Opracowanie graficzne, łamanie:

Paweł D. Znamierowski

Korekta:

Anna Pachocka, Katarzyna Stanek

Adres korespondencyjny:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Hieronima Łopacińskiego
ul. Narutowicza 4, 20-950 Lublin
„Dostrzegacz Biblioteczny”
telefon: 81 528 74 28, 81 528 74 41

e-mail:

dostrzegacz@hieronim.wbp.lublin.pl

ISSN 1732-4823

Wydawnictwo elektroniczne
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Hieronima Łopacińskiego
w Lublinie

Kraków Miastem Literatury UNESCO

Właśnie minął rok, odkąd 21 października 2013 r., Irina Bokova, dyrektor generalna UNESCO, ogłosiła Kraków Miastem Literatury UNESCO. Jest to doskonała okazja aby przyjrzeć się projektom, które zostały zainicjowane w związku z tym wydarzeniem. Nadmienmy, że Kraków jest pierwszym miastem w Polsce, a siódmym na świecie, które w ramach Sieci Miast Kreatywnych (Creative Cities Network) zostało uhonorowane tym prestiżowym tytułem. Pierwszym Miastem Literatury został Edynburg (w 2004 r.), po nim Melbourne i Iowa City (oba w 2008 r.). W 2010 r. zwycięzcą wśród miast ubiegających się o tytuł został Dublin, rok później – Reykjavik, a w 2012 r. do listy dołączył Norwich.

Idea Sieci Miast Kreatywnych UNESCO powstała w 2004 r. w celu promowania kultury w możliwie najatrakcyjniejszej formie i przy kreatywnym wykorzystaniu wszystkich dziedzin sztuki: muzyki, filmu, teatru, malarstwa, literatury, tańca, i in. Tytuł Miasto Literatury UNESCO to wyróżnienie prestiżowe, o które Kraków rozpoczął starania jeszcze w 2010 r. Przygotowania, dofinansowywane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, scaliły prace Urzędu Miasta Krakowa, społeczności akademickiej i literackiej, a wielkim wsparciem obdarzyli je także słynni pisarze, poeci, wydawcy, tłumacze, również zagraniczni. Wśród najznamienitszych postaci świata literackiego popierających inicjatywę byli Wisława Szymborska, Mario Vargas Llosa, Amos Oz i wielu innych. Dzięki trzyletniej pracy i wysiłkowi mnóstwa osób, pod czujnym okiem Krakowskiego Biura Festiwalowego – koordynatora projektu, powstała spójna strategia, rzetelnie określająca drogę rozwoju programu literackiego w Krakowie. Wniosek aplikacyjny, złożony przez prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego, do UNESCO wpłynął pod koniec 2011 r. i od tego momentu miasto solidnie wypełniało wytyczone zadania. W szereg inicjatyw przygotowawczych wpisywała się m.in. konferencja zrealizowana w Krakowie, w dniach 26–27 października 2012 r., pod hasłem „Kreatywne miasta i regiony. Wyzwania dla współpracy Miast Literatury”. Była to okazja do pierwszego w historii spotkania gospodarzy Miast Literatury UNESCO, przedstawicieli miast aspirujących do tytułu oraz czołowych miast literackich Europy Zachodniej, m.in. Budapesztu, Madrytu, Wilna, Neapolu.

Przy wyborze Miasta Literatury UNESCO kieruje się wieloma kryteriami, które uwzględniają specyfikę, klimat i historię danego pretendenta. Aspirujące miejscowości funkcjonują w przeróżnych warunkach politycznych, gospodarczych i społecznych. Dlatego do podstawowych kryteriów branych pod uwagę przy przyznawaniu tytułu należą przede wszystkim literackie tradycje, jakość oraz liczba organizowanych imprez literackich, festiwali, koncertów. Duże znaczenie

mają także projekty przeznaczone do realizacji w przyszłości, ponieważ powinny być one źródłem inspiracji i wzbogacać całą Sieć Miast Kreatywnych.

Kraków wpisał się idealnie ze swoim programem w wymagania określone przez UNESCO. Wydaje się, że jego droga do sukcesu zaczęła się już w 1978 r., kiedy to został wciągnięty na listę najcenniejszych zabytków świata. W 2000 r. natomiast uzyskał tytuł Europejskiego Miasta Kultury. Trudno więc o lepszego kandydata. To miejsce historyczne – dawna siedziba królów i kolebka legend. Zawsze piękne, gwarne i znane na całym świecie. Co roku odwiedzają je miliony turystów z Polski oraz zagranicy. Goście, zauroczeni architekturą, zabytkami, gościnnością i atmosferą, zakochują się w magicznym, niepowtarzalnym klimacie wielkich ulic albo kameeralnych zaułków, których nie brak tu na każdym kroku. Do tych spragnionym atrakcji i nuty szaleństwa zawsze „mruć” swawolnym okiem Rynek – oblężony przez turystów jest pełen zabawy, śmiechu, muzyki. Kolorowe bukiety u krakowskich kwiatciaków, hejnał, barwne parasole okolicznych restauracji i stukot dorożek po bruku, to nieodłączne elementy centrum Starego Miasta. Lekkość nastroju przełamuje jedynie powaga Kościoła Mariackiego i Sukiennic, które dodają patosu i kładą historyczny ciężar na tęcza współczesność. Nad całością góruje Wawel, świadek czasów, narodowa duma i chluba.

Kraków to także kolebka kultury polskiej i ojczystego języka. Tu powstawały pierwsze drukarnie, księgarnie oraz biblioteki. To miejsce łączące prądy literackie oraz będące świadkiem narodzin poszczególnych epok literackich. To centrum edukacji i kształcenia. Przestrzeń życia wybitnych poetów, pisarzy, artystów, ludzi kościoła. Wreszcie miasto noblistów oraz niespotykanych w skali Europy zbiorów bibliotecznych. To siedziba największych współczesnych ośrodków związanych z literaturą: wydawnictw (Znak, Wydawnictwo Literackie), instytucji (Instytut Książki), fundacji (Fundacja im. Wisławy Szymborskiej) i innych. Tutaj także, od 1997 r., odbywa się największa impreza wydawniczo-księgarska, Międzynarodowe Targi Książki, co roku cieszące się niesłabnącym zainteresowaniem gości i wystawców. Znakami rozpoznawczymi Targów są tysiące tytułów nowości wydawniczych, czołowe nazwiska literackiego świata, plebiscyty, konkursy, debaty i warsztaty. Nie można zapomnieć również o tym, że Kraków jest gospodarzem najważniejszych festiwali literackich w Polsce: Festiwalu Miłosza i Festiwalu Conrada, i rokrocznie, przy okazji różnych imprez kulturalnych (np. Festiwalu Muzyki Filmowej, Festiwalu Off Plus Camera) gości wielu światowej sławy artystów, muzyków, filmowców, aktorów.

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, obchodzony 23 kwietnia, w 2014 r. był okazją do uroczystej inauguracji projektu „Kraków Miasto Literatury”. Plan całego przedsięwzięcia jest bardzo bogaty i składają się nań atrakcyjne inicjatywy rozłożone w czasie i przestrzeni całego miasta.

Jako pierwszy ruszył projekt pod nazwą **Kody Miasta**. Celem tego szeroko zakrojonego przedsięwzięcia jest „urzeczywistnienie literatury”, stworzenie namacalnych pomników wychodzących naprzeciw człowiekowi. Wyspiański, Gałczyński, Lem, Miłosz, Szymborska, Mroźek – żyjący w tym mieście na co dzień, związani z nim uczuciowo i duchowo, dzięki Kodom są nadal „dostępni”, mimo swej nieobecności – obecni. Zielone centrum Starego Miasta, jakim są Planty, wiosną mienią się barwami, promienieją soczystą i orzeźwiającą naturą. Klombry, rabaty, trawniki usiane stokrotkami, fontanny i bujne drzewa to jakby odrębny świat okalający

zabytkowe uliczki i kamienice, zachęcający do odpoczynku, zabawy, nauki czy spacerów. Dla wytrwałych turystów odwiedzających pobliskie zabytki, takie jak Barbakan, Brama Floriańska czy Teatr im. Juliusza Słowackiego, Planty są nierzadko schronieniem przed upałem, odskocznią od gwaru ulic i skwerów. I właśnie w tym roku Planty zakwitły podwójnie.

Obok zieleni i kwiatów pojawiły się **literackie ławeczki**, układające się w szlak na Literackiej Mapie Krakowa. Pięćdziesiąt wybranych ławek zostało opatrzonych tabliczkami zawierającymi nazwisko poety bądź pisarza oraz kod QR zawierający bliższe o nim informacje. Po zeskanowaniu kodu istnieje możliwość odsłuchania archiwalnych nagrań głosu znanych literatów, zapoznania się z ich biogramem (w polskiej i angielskiej wersji) lub posłuchania fragmentów utworów wybitnych twórców, czytanych przez znakomitych ludzi ze świata kultury, m.in.: Grzegorza Turnaua, Macieja Stuhra, Marka Kondrata, Jerzego Trelę i wielu innych. Bogactwo nazwisk na ławeczkach jest imponujące. Są tu tabliczki poświęcone polskim literatom, np. Janowi Kochanowskiemu, Stanisławowi Wyspiańskiemu, Karolowi Wojtyłę, Jackowi Dukajowi, choć swoje miejsce posiadają tu także światowej sławy pisarze – Honoré de Balzac, Jaroslav Hašek czy Graham Masterton. Warto zauważyć, że wybór nazwisk jest niezwykle szeroki, łączący przeróżne epoki, dziedziny sztuki, prądy literackie, kultury i języki.

Wspomniana już **Literacka Mapa Krakowa** to kolejny element kulturalnego programu miasta. Wydana w dwóch wersjach językowych (po polsku i angielsku) jest zachętą do samodzielnego poszukiwania literackich tropów i odbywania indywidualnych wędrówek. W zabawnej, lekkiej, rysunkowej formie wskazuje miejsca, zabytki, instytucje, kawiarnie czy kluby związane z literaturą. W obrębie centralnych dzielnic Krakowa

– Śródmieścia, Kazimierza, Podgórze i Kleparza, ale również na terenie odleglejszych – Nowej Huty i Bronowic, możemy stworzyć swój własny scenariusz podróży w poszukiwaniu dziejów literatury, literackich adresów i żywego kontaktu z książką. Plan ma na celu pokazanie Krakowa jako miasta przychylnego, gościnnego i dostępnego spacerowiczom. „Z mapy dowiemy się, gdzie mieszkał Tadeusz Peiper, gdzie spotykali się młodzi poeci i prozaicy, dlaczego pewne mieszkanie przy ul. Karmelickiej zwano *synagogą szatana*, wreszcie – dlaczego na *huśtawce Gombrowicza* można się huśtać tylko plecami do siebie. Można będzie się przekonać, że w Krakowie niemal każdy kamień ma swoją literacką historię i to właśnie w Krakowie działa najstarsza europejska księgarnia. Dowiemy się, jak żyje się w mieście, w którym literatura jest jednym z najważniejszych kapitałów, niemal gałęzią przemysłu”¹.

Mapę można otrzymać nieodpłatnie we wszystkich miejscach związanych z literaturą: księgarniach, bibliotekach, ale też w punktach informacji miejskiej InfoKraków czy na licznych imprezach literackich.

Spragnionych zwiedzania w grupie i w towarzystwie przewodnika ucieszy zapewne informacja o **Literackich Spacerach po Krakowie**. Tematyczne podróże ulicami miasta odbywają się w każdej ostatnią sobotę miesiąca, w różnych jego częściach, w przeróżnej formie, a każda z nich ma inny motyw przewodni. W okresie wakacyjnym odbyły się: „Lekko i przyjemnie. Satyra”, „Literacka Nowa Huta na rowerach”, a na najbliższą przyszłość zaplanowano „Szlak realizmu knajpianego” i „Szlak kryminałów”². 31 maja 2014 r., miał miejsce spacer inauguracyjny, który umożliwił uczestnikom podróż śladami Wisławy Szymborskiej, a 28 czerwca 2014 r. spod Barbakanu ruszyła przechadzka kontynuująca tematykę poezji, prowadząca szlakiem również znanych poetów krakowskich. Oba spotkania poprowadziła Anna Hojwa – „rodowita krakowianka, absolwentka filozofii na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Bibliotekarka, która nie mogła usiedzieć w bibliotece. Jako licencjonowana przewodniczka po

¹ Literacka Mapa Krakowa, [dostęp 7 czerwca 2014], <<http://miastoliteratury.pl/program/literacka-mapa-krakowa/>>.

² Literackie Spacery po Krakowie, [dostęp 7 czerwca 2014], <<http://miastoliteratury.pl/program/literackie-spacery-po-krakowie/>>.

Krakowie, rozbudza potrzeby czytelnicze na szlakach literackich, retro clubbingowych i kabaretowych. Zafascynowana nietypowymi formami opowiadania o historii i kulturze miasta. Jest autorką bloga *Vintage Kraków* i zagorzałą rowerzystką³. Warto zaznaczyć, że uczestnictwo w wydarzeniach jest bezpłatne, jednak wymaga rejestracji, a to ze względu na ograniczoną liczbę miejsc.

Niezwykłą formą popularyzującą literaturę i przy okazji wykorzystującą przestrzeń miejską jest akcja **Literatura w przestrzeni publicznej**. Bogata tematycznie, różnicowana w formie, wychodzi poza tradycyjne działania upowszechniające czytelnictwo, wykorzystując otaczającą infrastrukturę, codziennie mijane budynki, ulice, sprzęty. Obok mniej spektakularnych i lokalnych kampanii, takich jak: „Czytam Mrożka” (rysunki Mrożka na krakowskich chodnikach), „Skład poezji: Kraków-Reykjavik” (literacki mural zbudowany z cytatów wybranych wierszy), czy „Patrz pod nogi!” (kolorowe schody opatrzone cytatami), szczególnie ciekawe wydają się być dwie – wychodzące do szerszego odbiorcy, mające znacznie większą siłę przebicia: „Multipoezja. Wiersze na murach” (stale od 2002 r.) „Miejsce dla czytelnika” (lipiec 2011 r.). „Multipoezja. Wiersze na murach” to widowiskowa akcja obecna w przestrzeni miejskiej już ponad dziesięć lat. Zainicjowana przez Fundację Poemat, polega na wyświetlaniu tekstów (w polskiej i angielskiej wersji językowej) wybranych wierszy na kamienicach, znajdujących się wokół Rynku, w szczególności na ścianie Kamienicy Potockich. Od lat świetlne ekspozycje propagują ciekawą literaturę, niezmiennie budzą zachwyt odwiedzających Kraków

Akcja Drugie Życie Książki, 25.05.2014 r.

³ Tamże.

i uatrakcyjniają festiwale oraz święta literackie. Z kolei „Miejsce dla czytelnika” zaistniało w środkach komunikacji miejskiej, przede wszystkim w tramwajach, w postaci naklejek zachęcających do czytania nawet w nietypowych sytuacjach. Choć akcja trwała krótko, w świadomości mieszkańców trwa do dziś i na stałe wpisała się w życie codzienne miasta.

Na koniec warto jeszcze wspomnieć o ciekawej inicjatywie upowszechniającej czytelnictwo, a zarazem wpisującej się w literacki wizerunek Krakowa. Bezpłatna wymiana książek pod hasłem **Drugie Życie Książki**, to wyjątkowa frajda dla miłośników czytania, zorganizowana przy współpracy portalu Bookeriada i Krakowskiego Biura Festiwalowego. Akcję popierają Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Instytut Książki. Spotkania odbywają się cyklicznie (średnio dwa razy w miesiącu), w różnych miejscach Krakowa. W tradycyjnym wydaniu uczestnicy wymieniają się książkami beletrystycznymi, jednak nierzadko organizowane są edycje specjalne, podczas których wymiana dotyczy książek o konkretnym profilu, np. o tematyce kulinarnej, książek dla dzieci, audiobooków czy w języku francuskim. Często można wymienić się także czasopismami, płytami z muzyką i gramami komputerowymi. Szerszy i trwalszy wymiar akcji nadają obecne w wielu miejscach Krakowa, w tym w kawiarniach, klubach, restauracjach, ostatnio także w dziewięciu krakowskich szpitalach, charakterystyczne zielone półki z logo DŻK, wpisujące się w ogólną akcję bookcrossingu.

Literacki Kraków tętni życiem. Nie sposób opisać wszystkie inicjatywy i pomysły. Tym bardziej, że projekt „Kraków Miasto Literatury” trwa nieprzerwanie od wiosny 2014 r. Czekamy więc na dalsze wrażenia i atrakcje, które będziemy śledzić z uwagą.

Więcej informacji na stronach:

<http://www.institutksiazki.pl>

<http://www.biurofestiwalowe.pl/aktualnosci/krakow-miasto-literatury.html>

<http://miastoliteratury.pl/>

<http://drugiezycieksiazki.pl/o-projekcie/>

<http://targi.krakow.pl/pl/strona-glowna/targi/18-targi-ksiazki-w-krakowie/o-imprezie.html>

Katarzyna Stanek
Dział Naukowo-Wydawniczy WBP w Lublinie

Odwiedź nas na facebooku

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

„Krakowskim targiem” książka stoi

Osiemnaste Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie za nami. Branżowa impreza, odbywająca się w dniach 23–26 października, zwykle organizowana z dużym zaangażowaniem i rozmachem, w tym roku także zapowiadała się obiecująco. I rzeczywiście – 2014 r. przejdzie do historii.

Na pochwałę zasługuje organizacja całego przedsięwzięcia. Przy czym nie chodzi tutaj jedynie o szeroką reklamę w mediach, przejrzystą stronę internetową, czytelne oznaczenia stoisk czy sprawną obsługę, ale również o pomysłowość, serdeczność i profesjonalizm organizatorów, z którym można było zetknąć się już na pierwszym etapie, czyli w drodze na targi. Wygodne, obszerne EXPO Busy były strzałem w dziesiątkę, o czym świadczyła liczba chętnych chcących dotrzeć na ul. Galicyjską. Bezpośrednia komunikacja między Międzynarodowym Centrum Targowo-Kongresowym a centrum miasta, była rozwiązaniem niezwykle praktycznym, szybkim i docenionym przez wielu.

Otwartość i przyjazne nastawienie do odwiedzających było odczuwalne na każdym kroku, co było niezwykle istotne, zwłaszcza że nowo przybyłych pod EXPO witała kilometrowa kolejka do kas. Mało zachęcająca perspektywa wystawiania i czekania szybko jednak zniknęła, ponieważ obsługiwano je naprawdę sprawnie. A o tych, którzy skorzystali z możliwości kupna biletu przez internet, zadbała specjalna obsługa kierująca do wydzielonego wejścia, co znacznie upraszczało i przyspieszało pozostawienie wstępu do hali.

Warto także wspomnieć o samej hali EXPO Kraków, otwartej w maju 2014 r. Jest ona obecnie jedynym tak wielofunkcyjnym obiektem w Krakowie, przeznaczonym do organizacji imprez masowych (koncertów, konferencji, targów itp.). Dziewięć tysięcy metrów kwadratowych powierzchni wystawieniowej tworzy przestrzeń nowoczesną, jasną, przestronną, posiadającą wiele udogodnień dla odwiedzających, m.in. sale spotkań, obszerny hol, punkty cateringowe, szatnię, duży parking dla aut osobowych i autokarów.

18. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie

23-26
października
2014

Impreza miała zatem wyjątkową scenę, a tę niezwykłość podkreślił dodatkowo, po raz pierwszy w tym roku, jej międzynarodowy charakter. Tej jesieni oprócz polskich wystawców targi gościły także zagranicznych przedstawicieli świata książki, m.in. z: Hiszpanii, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Anglii oraz Włoch. Publiczność elektryzowała obecność takich pisarzy, jak Boris Akunin, Jaime Cabré, Etgar Keret, którzy nie tylko chętnie podpisywali swoje książki, ale też z radością fotografowali się z fanami, wyczekującymi na swoją kolej w długich ogonkach.

Zygmunt Miłoszewski

Wysyp gwiazd i słynnych znakomitości ze świata kultury oraz literatury miał miejsce w sobotę, 25 października. Rodzimi pisarze byli wówczas oblegani i niejednokrotnie „zmuszani” do wydłużania swojego pobytu wśród wielbicieli. Największe kolejki ustawiły się do Zygmunta Miłoszewskiego, podpisującego najnowszy *Gniew*, Jacka Dehnela i jego niedawno wydanej *Matki Maryny*, oraz Wojciecha Cejrowskiego, promującego *Wyspę na prerii*.

Wojciech Cejrowski

Stalym zainteresowaniem cieszyli się również: Katarzyna Grochola, Anna Dymna, Łukasz Orbitowski, Magdalena Zawadzka, Julia Hartwig, Olga Tokarczuk, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Maja Komorowska i wielu innych. Niegasnącym poczuciem humoru i aurą wesołości otoczone było spotkanie z panami Jerzym Bralczykiem, Janem Miodkiem i Andrzejem Markowskim, którzy jak zwykle czarująco i szarmancko próbowali przekonać czytelników, że *Wszystko zależy od przyimka*.

W sobotę, targi zaszczyliła swoją obecnością także Pierwsza Dama – Anna Komorowska.

Wielość stoisk wydawniczych, przepych i bogactwo charakteryzujące półki z książkami, były widoczne na niemalże każdym kroku. Obfitość tytułów, elegancja edytorska i niepowtarzalna szata graficzna rzucała się w oczy nie tylko na stoiskach największych wydawców. Dbałość o szczegóły i formę można było zauważyć niemalże u wszystkich wystawców.

Wśród tłumu zwiedzających niejednokrotnie ciężko się było przecisnąć, by dotrzeć do interesujących stoisk. Dlatego tym, którzy byli zainteresowani konkretnymi publikacjami lub określoną tematyką, poszukiwania ułatwiał podział hali na pięć salonów: Salon Wydawców Szkół Wyższych, Salon Wydawców Katolickich, Salon Nowych Mediów, Salon Małe Ojczyzny oraz Salon Książki Dziecięcej. Wszystkie one oferowały kupującym spotkania i wydawnictwa związane bezpośrednio z ich najbliższymi zainteresowaniami.

Ciekawostką w gąszczu stoisk o charakterze strictly literackim były te „okołoksiążkowe”. Firma wykonująca oryginalne, drewniane meble do biblioteczek domowych czy tworząca niepowtarzalne, bajecznie kolorowe, materiałowe okładki do książek; stoiska z wszelkimi gadżetami propagującymi czytelnictwo (torby, kubki, koszulki, zakładki), wydawnictwo zajmujące się tworzeniem książek w nietypowych kształtach czy wreszcie firma drukująca publikacje na życzenie – to tylko niektóre z tych, które kusily odwiedzających.

Organizatorzy nie zapomnieli naturalnie o najmłodszych go-

Jan Miodek, Jerzy Bralczyk, Andrzej Markowski

Jacek Dehnel

Łukasz Orbitowski

Małgorzata Gutowska-Adamczyk

Maja Komorowska

ściach targów. Specjalnie wydzielona strefa dla dzieci była dla maluchów nie lada atrakcją. Animatorzy, poprzez zabawę, gry, taniec, muzykę i teatr, zapoznawali ze światem kolorowych książek dziecięcych i barwnymi postaciami baśniowymi.

Na koniec warto wspomnieć, że w czasie czterech bardzo intensywnych dni odbyło się mnóstwo imprez towarzyszących targom, m.in. rozstrzygnięto wiele plebiscytów oraz konkursów, przeprowadzono debaty w gronie wydawców, księgarzy, bibliotekarzy oraz edycję specjalną akcji Drugie Życie Książki, a także zorganizowano pierwszy zjazd blogerów książkowych.

Osiemnaste urodziny Targów Książki w Krakowie uznano za niezwykle udane. Pogoda, sceneria, goście i rekord frekwencji przeszły najsmielsze oczekiwania organizatorów.

Z podawanych w mediach wiadomości wynikało, że zorganizowana w nowej formie impreza oraz nowoczesna hala EXPO Kraków, w ciągu czterech dni przyciągnęła niemalże 60 tys. osób. To wielki sukces, nobilitacja i duma dla miasta. Bez ogródek można stwierdzić, iż Kraków stworzył nową markę i atmosferę prawdziwego święta literatury i obecnie jest niedościgną stolicą literacką Polski.

Katarzyna Stanek
Dział Naukowo-Wydawniczy WBP w Lublinie

Nie oceniaj, zanim nie poznasz – Żywa Biblioteka

W 1993 r. grupa młodych ludzi z Kopenhagi, po napadzie dokonanym na ich przyjaciela, założyła stowarzyszenie „Stop Volden” – przeciwko przemocy, którego celem stały się działania zmierzające do zapobiegania takim sytuacjom. Organizowane przez nich akcje, skierowane głównie do młodych ludzi, zdobywały coraz większą rzeszę zwolenników. W 2000 r. zostali oni poproszeni o zaproponowanie wydarzenia, które przyciągnęłoby uczestników festiwalu muzycznego w Roskilde (Dania). Jednym z ich pomysłów było zorganizowanie biblioteki, w której można było „wypożyczyć” osoby z grup postrzeganych stereotypowo i porozmawiać z nimi. Metoda ta, nazwana Żywą Biblioteką, okazała się bardzo skutecznym narzędziem promowania postaw tolerancji i idei różnorodności. Obecnie dotarła już do 60 państw świata.

Żywa Biblioteka rozpowszechnia informacje o prawach człowieka. Głównym jej zadaniem jest naświetlanie problemów wynikających ze stereotypów i uprzedzeń, a także kształtowanie postaw społecznych poprzez uwrażliwianie ludzi na kwestie dyskryminacji, wykluczenia społecznego, łamania praw człowieka, nieposzanowania ludzkiej godności.

Pierwsza Żywa Biblioteka została zorganizowana w Polsce na 8 godzin w marcu 2007 r., w ramach „Globalnej Wioski – Święta Różnorodności”, mającego miejsce w Warszawie. Następną, już jako samodzielne wydarzenie, otworzono na 2 dni w czerwcu 2007 r. we Wrocławiu. W projekcie wzięło udział około 600 uczestników, w tym 21 „Żywych Książek”. Tak duże zainteresowanie inicjatywą stało się zachętą do wpisania Żywej Biblioteki w coroczny kalendarz imprez. Projekt pojawił się również w innych miastach Polski, między innymi w: Radomiu, Słupsku, Łodzi, Krakowie, Toruniu, Rzeszowie, Białymstoku, Opolu, Rudzie Śląskiej, Grudziądzu, oraz Gdańsku.

Żywa Biblioteka działa jak zwykła biblioteka – czytelnik przychodzi, wybiera „pozycję” z katalogu i ją „wypożycza”, z tym że zamiast papierowego tomu dostaje do swej dyspozycji prawdziwego człowieka i jego historię. „Wypożyczenie” jest zatem

Żywa Biblioteka

Ronni Abergel i Dorota Mołodyńska-Kuntzel (z prawej)

Szkolenie w chełmskiej bibliotece

Dorota Mołodyńska-Kuntzel z uczestnikami szkolenia w chełmskiej bibliotece

spotkaniem z interesującymi ludźmi, często postrzeganymi stereotypowo z powodu swojego pochodzenia, poglądów, koloru skóry, orientacji seksualnej, przeszłości, itp. To szansa na zadanie pytań, które są w nas od dawna, na rozwianie wątpliwości, zaspokojenie ciekawości – niezwykle cenna lekcja tolerancji, pokory, wyzbywania się stereotypów, walki z dyskryminacją, a nade wszystko spotkanie z „Innym”.

Żywa Biblioteka umożliwi dialog osobom, które zazwyczaj chcą, ale nie mają szansy porozmawiać na tematy z obszaru tabu społecznego, tj.: bezdomność, alkoholizm, homoseksualizm, niepełnosprawność, zasady religijne. Ci „inni” są wśród nas i zasługują na szacunek – podobnie jak my – z tego prostego powodu, że są ludźmi. Właśnie taka idea przyswiera Żywej Bibliotece – dążenie do porozumienia, dialogu, tworzenia autentycznych międzyludzkich więzi. Nikt nie musi zgadzać się z poglądami czy stylem życia drugiego człowieka, nie musi go nawet rozumieć, ale powinien uszanować jego wybory i jego inność. A ta budzi niejednokrotnie strach – warto zatem przysiąść obok, zadać kilka pytań, albo po prostu wysłuchać, co druga osoba ma do powiedzenia. Takie spotkanie może stać się impulsem do radykalnych zmian postaw i wzrostu świadomości.

„Książki” to osoby, które przynależą do różnych mniejszości i zetknęły się lub wciąż stykają z nietolerancją czy stereotypami na swój temat. Każdy, kto jest stygmatyzowany, a jego działanie mieści się w granicach prawa może zostać „Żywą Książką”. Katalog „Książek” powinien być lustrem problemów społecznych. „Książka” może opowiedzieć o sobie: podzielić się zarówno doświadczeniami grupy, którą reprezentuje, jak

i swoimi własnymi. Mówi o problemach, o których ich rozmówcy nie mają często pojęcia. Żywa Biblioteka daje szansę osobistego doświadczenia tego, jaka jest moc kontaktu dwóch osób, które patrzą sobie w oczy i rozmawiają o tym, o czym nigdzie indziej nie odważyłyby się porozmawiać.

Human Library Organization posiada prawa autorskie do metody Żywej Biblioteki. Głównym jej koordynatorem na Polskę jest Stowarzyszenie Diversja z Dorotą Mołodyńską-Kuntzel na czele. W dniach 11–15 czerwca 2014 r. Stowarzyszenie Diversja zrealizowało seminarium „Budowanie sieci Żywych Bibliotek w Polsce”. Wzięło w nim udział 20 osób z całego kraju. Gościem honorowym był współtwórca metody Ronni Abergel z Human Library Organization. Wspólnie wypracowano standardy i zasady w zakresie celów, organizacji, współpracy i doboru „Żywych Książek”, według których Żywe Biblioteki będą organizowane w Polsce. Przeprowadzono również dziesiątą edycję Żywej Biblioteki we Wrocławiu.

W dniu 14 listopada 2014 r. w Chełmskiej Bibliotece Publicznej im. Marii Pauliny Orsetti zorganizowano szkolenie skierowane do bibliotekarzy miejscowych, jak i ich kolegów z terenu powiatu chełmskiego, które przeprowadziło Stowarzyszenie Diversja. Spotkanie pod hasłem „Jak przygotować i przeprowadzić Żywą Bibliotekę” prowadziła Dorota Mołodyńska-Kuntzel. Owoce warsztatów będzie zorganizowanie Żywej Biblioteki w chełmskiej bibliotece w kwietniu 2015 r.

Dorota Mołodyńska-Kuntzel z uczestnikami szkolenia w chełmskiej bibliotece

Żywa Biblioteka we Wrocławiu

Anna Radośławska
ChBP w Chełmie

„Podróż” dziecięcym okiem

Do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Lublinie uczęszczają dzieci niepełnosprawne intelektualnie w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz głębokim. W Ośrodku prowadzona jest działalność: dydaktyczna, wychowawcza i opiekuńcza. W pracy stosowane jest indywidualne podejście do każdego ucznia uwzględniające jego potrzeby i możliwości. Wiele zajęć prowadzonych jest w oparciu o autorskie programy edukacyjne oraz wychowawcze. W celu podniesienia ich atrakcyjności nauczyciele stosują różnorodne metody pracy: V. Sherborne, M. Montessori, A. Tomatisa, M. Ch. Knillów, integracji sensorycznej, alternatywnych metod komunikacji i wiele innych. Każde dziecko ma możliwość uczestniczenia w dodatkowych lekcjach rewalidacyjnych, które wspierają jego rozwój oraz w zajęciach rozwijających zainteresowania uczniów. Prowadzone są m.in.: koło fotograficzne, przyrodnicze, plastyczne, teatralne, sportowe i inne.

Jedną z form wspierania rozwoju dzieci niepełnosprawnych intelektualnie jest szeroko pojęta twórczość artystyczna. Przygotowywanie prac plastycznych dla wielu uczniów jest szczególną formą dialogu ze światem osób pełnosprawnych. Każde dziecko, również niepełnosprawne, ma prawo do wyrażania siebie w dostępny mu sposób. Zajęcia plastyczne pozwalają im na przebywanie w świecie kolorów, kształtów, form i faktur, poprzez które pobudza się ich ciekawość poznawczą, rozwija wrażliwość na piękno otaczającego świata.

Prace plastyczne umożliwiają dzieciom wyrażanie emocji w sposób akceptowany społecznie, bez potrzeby werbalizacji uczuć, która jest szczególnie trudna dla wielu osób niepełnosprawnych. Twórczość jest doskonałym sposobem na ciekawe spędzanie czasu wolnego. Aktywność w tym kierunku pozwala na rozwijanie różnych umiejętności związanych z codziennym życiem, między innymi usprawnia małą motorykę rąk, rozwija percepcję wzrokowo-ruchową, poprawia koncentrację, wydłuża uwagę, wpływa korzystnie na pamięć. Pozwala na rozwijanie kompetencji społecznych, takich jak zgodne współdziałanie w grupie, wywalanie koleżeńskości i uprzejmości przy dzieleniu się pomocami podczas realizacji prac.

Duże znaczenie ma miejsce organizacji wystaw, i tutaj ogromną rolę odgrywa Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, która umożliwia budowanie pozytywnej sytuacji wychowawczej, przyjaznej i bezpiecznej dla dziecka niepełnosprawnego intelektualnie. Organizowane w jej murach od wielu lat wystawy dają dzieciom aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym, ucząc ich odpowiedniego zachowania się, zgodnego z pełnieniem roli twórcy-artysty. Sprzyjają nawiązaniu relacji z zaproszonymi gośćmi i pracownikami w ciepłej atmosferze, umożliwiają stosowanie zwrotów i gestów grzecznościowych związanych z powitaniem, podziękowaniem za przybycie, zaproszeniem do oglądania swoich prac.

Dzieci niepełnosprawne intelektualnie uczestnicząc co roku w wernisażu doznają wielu bezcennych uczuć. Bliskie stają się im między innymi poczucie radości i sukcesu z wykonanej pracy, wiara we własne możliwości, poczucie dumy, niezależności i akceptacji w środowisku lokalnym i szerszym. Dla mnie, wieloletniego nauczyciela i wychowawcy, każda praca dziecka jest odrębną fascynującą opowieścią o nim samym i o świecie, który dostrzega. Z przyjemnością obserwuję zarówno etapy jej powstawania, jak i efekt końcowy. Wspieram wewnętrzne siły każdego ucznia, doceniam i zauważam najmniejszy nawet rozwój dziecka, otwieranie się na drugiego człowieka, na świat. Mam nadzieję, że wernisaże przyczyniły się w efektywny sposób do promowania pozytywnego wizerunku i akceptacji dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w lokalnym środowisku.

Marta Lipińska-Wałdowska
nauczyciel-wychowawca SOSW nr 2 w Lublinie

„Pod parasolem biblioteki”

Gminna Biblioteka Publiczna im. Andrzeja Łuczeńczyka w Ludwinie zakwalifikowała się do programu grantowego „Wizyta za jeden uśmiech. Przyjźdź, zobacz, działaj”, organizowanego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w ramach Programu Rozwoju Bibliotek, którego realizatorem jest Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Do zorganizowania wizyty i aktywnego promowania biblioteki zachęciły nas sukcesy działań podjętych na rzecz dzieci i seniorów. W bibliotece od 2007 r. działa Klub Seniora „Uśmiech jesieni”. Powstał on właśnie dzięki dotacji z Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich. Kolejną inspiracją był projekt pt.: „Teatrzyk kukiełkowy *Bajka*”, na realizację którego otrzymaliśmy dotację z Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej. Projekt przewidywał przygotowanie przedstawienia pt.: „Czerwony kapturek”, zorganizowanie warsztatów

krawieckich, na których stworzona została scenografia i kukiełki. Wzięły w nim udział dzieci, które zgłosiły się do naszej biblioteki i wyraziły chęć udziału w tym przedsięwzięciu. W realizację projektu zaangażowały się trzy pokolenia naszych czytelników. Premierę spektaklu obejrzało ok. 200 osób. Te sukcesy spowodowały, że postanowiliśmy podzielić się naszymi doświadczeniami z innymi bibliotekami i złożyliśmy wniosek o przyznanie grantu na zorganizowanie wizyty studyjnej pt. „Pod parasolem biblioteki”.

27 listopada 2014 r. gościliśmy w naszych progach 13 osób z bibliotek uczestniczących w PRB, wójta gminy Ludwin oraz przedstawicieli: Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Powiatowej Biblioteki Publicznej w Łęcznej, Klubu Seniora „Uśmiech jesieni”, Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki oraz Dyskusyjnego Klubu Książki działającego w naszej instytucji.

Podczas spotkania uczestnicy obejrzały prezentację multimedialną pt.: „Pod Gwiazdnym Księciem – biblioteka i jej patron”. Zaprezentowaliśmy historię naszej placówki, sylwetkę miejscowego pisarza a zarazem patrona biblioteki – Andrzeja Łuczeńczyka (tytułowego „Gwiazdnego Księcia”), działania biblioteki na rzecz lokalnego środowiska oraz projekty, które realizowaliśmy w ciągu ostatnich lat. Kolejnym punktem naszego spotkania był montaż słowno-muzyczny pt.: „Z biblioteką nam po drodze”, przygotowany i wykonany przez przedstawicieli

Klubu Seniora. Następnie uczestnicy spotkania obejrzeli spektakl teatryku kukielkowego pt.: „Czerwony Kapturek”.

Okazją do twórczej pracy były warsztaty manualne. Prowadząca przybliżyła uczestnikom podstawowe techniki stosowane w scrapbookingu oraz zaprezentowała przykładowe prace wykonane przy użyciu maszyny big shot, embossingu na gorąco i past strukturalnych. Wszyscy otrzymali pakiety materiałów, w których znajdowały się m.in. profesjonalne papiery do scrapbookingu, kosteczki dystansowe, stempelek „Zaproszenie” i różnego rodzaju dodatki tekturowe. Po zapoznaniu się z zawartością pakietów przystąpiono do tworzenia przykładowych materiałów promujących biblioteki – przestrzennych zaproszeń na imprezy. Uczestnicy mieli okazję wykorzystać w trakcie wykonywania swych prac maszynkę big shot wraz z wykrojnikami, nagrzewnicę do embossingu na gorąco, dziurkacze brzegowe i perlen peny. Spotkanie zakończył panel dyskusyjny: „Biblioteka integruje pokolenia – wymiana dobrych praktyk”, w czasie którego bibliotekarze zaprezentowali osiągnięcia swoich placówek.

Cieszymy się, że nasza biblioteka została zakwalifikowana do programu grantowego „Wizyta za jeden uśmiech...” i mogła być gospodarzem wizyty studyjnej. Dzięki temu przybyły na spotkanie wójt naszej gminy mógł zobaczyć naszą instytucję przez pryzmat jej działalności oraz zaangażowania Klubu Seniora, jak i Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki na rzecz naszej placówki. Było to dla nas niezwykle ciekawe doświadczenie. Jeśli pojawi się możliwość uczestniczenia w podobnym programie – na pewno z niej skorzystamy. Taką formę promocji polecamy każdej bibliotece!

Elżbieta Kuczyńska
GBP w Ludwinie

Pokolorujmy ich świat!

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Anny Kamieńskiej w Świdniku od lat prowadzi działalność skierowaną do osób niepełnosprawnych. Lekcje biblioteczne, konkursy, wystawy prac, prowadzenie punktów bibliotecznych w ośrodkach opieki – to stałe elementy w planach pracy naszej instytucji. Mimo wielu podejmowanych działań wydaje się, że sposób postrzegania ludzi z niepełnosprawnością pozostawia wciąż wiele do życzenia. Po przeprowadzanych z nimi rozmowach doszliśmy do wniosku, że edukację w tym temacie należy podejmować już od najmłodszych lat życia. Okazją do zrealizowania tego celu stała się promocja *Niezwykłych kolorowanek*, wydanych przez fundację VERBA, a skierowanych do dzieci w przedszkolach. Ciekawe rysunki Agnieszki Lodowskiej oraz króciutkie wierszyki Joanny Pąg stworzyły książeczkę, która ma uczyć i bawić.

Joanna Pąg, dotknięta poważną niepełnosprawnością ruchową poetka ze Świdnika, wszystkie dotychczasowe tomiki wierszy kierowała do osób dorosłych.

Promocje tych publikacji stanowiły zawsze ważne i wzruszające wydarzenie w życiu biblioteki. Tak też było 14 listopada 2014 r., kiedy w galerii biblioteki zasiadło około 100 małych gości z 7 świdnickich przedszkoli. Na początku tego niecodziennego spotkania, w którym oprócz autorki wierszy uczestniczyły również przedstawicielka fundacji VERBA Anna Surmacz oraz dziennikarka i prezeska stowarzyszenia „Jesteśmy kroplą” Anna Dąbrowska, dyrektor biblioteki – Jadwiga Ciołek, przedstawiła życiorys pani Joasi, jej ciężką i mozolną drogę do zdobycia wyższego wykształcenia. W problem niepełnosprawności, która może dotknąć każdego, wprowadziliśmy dzieci za pomocą zeskanowanych stron z *Niezwykłych kolorowanek*. Obrazki, wiersze, jak i prowadzona przez dyrektorkę rozmowa z dziećmi uświadomiły im, że niepełnosprawność nie powinna prowadzić do izolacji od życia społecz-

nego czy rozwijania pasji i zainteresowań.

Dzieci podczas spotkania były bardzo skupione, zaciekawione treścią książeczki oraz oglądaniem i interpretacją wyświetlanych rysunków. Po zakończeniu prezentacji zarzuciły panią Joasię pytaniami. Prosiły o zaprezentowanie umiejętności pisania nogą, na co nasz gość zgodził się z ochotą. Prosiły też o dalszy ciąg kolorowanek, a na koniec obdarowały autorkę własnoręcznie wykonanymi upominkami.

Każde dziecko, które uczestniczyło w spotkaniu otrzymało egzemplarz *Niezwykłych kolorowanek*. Okazało się, że jedno spotkanie to za mało. Prośbę o zorganizowanie drugiego, dla dzieci które nie mogły uczestniczyć w promocji, zgłosiło większość przedszkoli. Pani Joanna przystała na nie z radością. Nie różniło się ono niczym od poprzedniego i upłynęło w serdecznej, ciepłej atmosferze, pełnej pytań, rozmów i upominków. Pani Joasi w pracy nad wierszami do „niezwykłych kolorowanek” ma przyświecać tęcza – ta którą otrzymała w prezencie od dzieci – symbol radości, pogody i słonecznych dni w życiu.

Jadwiga Ciołek
M-PBP w Świdniku

XIII Biblioteczne Spotkania Regionalne w MBP we Włodawie

Blisko dwieście osób wzięło udział w trzynastych już spotkaniach regionalnych, zorganizowanych tym razem pod hasłem „Krystyna Krahełska – Syrena z Polesia”. Odbyły się one 16 grudnia 2014 r. w sali konferencyjnej Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włodawie. Jest to cykliczna impreza naświetlająca lokalne wątki znaczących wydarzeń historycznych, przybliżająca postacie ludzi współtworzących losy naszej małej ojczyzny, jak i całego kraju. Trzynasta edycja poświęcona była przypomnieniu losów Krystyny Krahełskiej w 100. rocznicę urodzin i 70. rocznicę jej śmierci. Współorganizatorami wydarzenia byli: Miejska Biblioteka Publiczna we Włodawie; Gminna Biblioteka Publiczna im. Krystyny Krahełskiej w Sosnowicy; Polskie Towarzystwo

Turystyczno-Krajoznawcze Oddział we Włodawie; Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Włodawskiej.

Krystyna Krahełska – poetka, harcerka, żołnierz Armii Krajowej – przyszła na świat 24 marca 1914 r. w Mazurkach nad Szczarą. Urodzona na Polesiu, dorastała w patriotycznym domu, gdzie na pierwszym miejscu stawiano miłość do Ojczyzny i kultywowanie tradycji. Dawała wyraz tym wartościom nie tylko w swojej twórczości, ale też w czynach. Po wybuchu II wojny światowej Krystyna działała w konspiracji, była łączniczką, sanitariuszką, żołnierzem AK. Od wiosny 1943 r. mieszkała we Włodawie, dokąd udała się w celu pielęgnacji ojca (pobitego ciężko w napadzie) i opieki nad matką. Spędziła tu blisko rok zajmując się nie tylko rodzicami, ale i pracując w szpitalu, początkowo jako wolontariuszka, później zaś – pielęgniarka.

Włodawę opuszczała niechętnie, wyjeżdżając wczesną wiosną 1944 r. Niecałe pół roku później wybuchło Powstanie Warszawskie, w którym postanowiła wziąć czynny udział. Niestety została postrzelona przez strzelca wyborowego już pierwszego dnia działań. Żyła jeszcze tylko kilka godzin. Zmarła nad ranem 2 sierpnia 1944 r. na skutek odniesionych ran.

Pamięć o niej przetrwała przez pokolenia dzięki warszawskiemu pomnikowi Syreny, któremu Krystyna Krahełska dała swoją twarz. To ją właśnie wybrała jako modelkę rzeźbiarza Ludwika Nitschowa. Monument, który stanął nad Wisłą w kwietniu 1939 r., chociaż naznaczony śladami działań wojennych, przetrwał mroczne czasy okupacji. Włodawskie losy bohaterki XIII Bibliotecznych Spotkań Regionalnych upamiętnia natomiast tablica umieszczona na murach I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki we Włodawie.

Przybyłych gości powitał Jacek Żurawski, dyrektor MBP we Włodawie. Dwie tury spotkań, popołudniową i wieczorną, poprowadziły: Małgorzata Zińczuk, z-ca dyrektora ds. merytorycznych, pomysłodawczyni i koordynatorka wydarzenia oraz Edyta Pietrzak, kierownik Działu Regionalnego. Popołudniowe skierowane było do uczniów szkół, wieczorne zaszczylicili dorośli mieszkańcy Włodawy.

Uczestnicy obejrżeli poświęcony Krystynie Krahelskiej film dokumentalny „Przerwana pieśń” z 1977 r., w reżyserii Włodzimierza Dusiewicza, produkcji Wytwórni Filmowej „Czołówka”. Mieli także okazję wysłuchać wykładu Małgorzaty Zińczuk pt. „Włodawskie losy Warszawskiej Syrenki”. Włodawską kolekcję biblioteczną związaną z Krahelską przedstawiła natomiast Edyta Pietrzak. W zbiorach Działu Regionalnego MBP znajduje się kilka związanych z nią pozycji, m.in. prezentowana podczas spotkań przez Stanisława Jadczaaka, redaktora i wydawcę, publikacja albumowa *Krystyna Krahelska. Bohaterka Warszawy rodem z Polesia*. Została ona wydana w ubiegłym roku przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Sosnowicy. Jej autorami są: Anna Czarnomska, Marzena Grochowska, Regina Jachimczuk i Stanisław Jadczak.

Krystyna Krahelska jest patronką wielu polskich szkół i drużyn harcerskich. Jej imię nosi także Gminna Biblioteka Publiczna w Sosnowicy. Sylwetkę bohaterki Powstania Warszawskiego w wykładzie „Krystyna Krahelska – Patronka Biblioteczna” przedstawiła Anna Czarnomska, dyrektor tejże biblioteki.

Spotkaniom towarzyszyły dedykacje poetyckie „Strofy Syreny Warszawskiej”, w części przeznaczonych dla młodzieży przygotowanych przez uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki we Włodawie (pod opieką Iwony Korzeniewskiej), natomiast w części wieczornej – w wykonaniu bibliotekarzy MBP we Włodawie (tj.: Ewy Krukowskiej, Małgorzaty Zińczuk, Joanny Orzeszko, Edyty Pietrzak).

Mieliśmy też przyjemność wysłuchać najpopularniejszej pieśni autorstwa Krystyny Krahelskiej „Hej chłopcy, bagnet na broń!” w wykonaniu Heleny Sawoń (śpiew), Edmunda Brożka (skrzypce), Jana Drejewicza (gitara) i Bogdana Martynowskiego (akordeon).

Niezwykle miłym akcentem obydwu spotkań było przekazanie egzemplarzy prezentowanej publikacji *Krystyna Krahelska. Bohaterka...* regionalistom oraz przedstawicielom współorganizatorów, szkół i instytucji współpracujących z włodawską biblioteką.

Edyta Pietrzak
Dział Regionalny
MBP we Włodawie

50-lecie GBP w Woli Mysłowskiej

Gminna Biblioteka Publiczna im. Gustawa Wyszogoty Zakrzewskiego w Woli Mysłowskiej 24 września 2014 r. świętowała 50-lecie istnienia. Jubileuszowe uroczystości zainicjowano magicznym „Walcem Barbary” z *Nocy i dni* w wykonaniu Marcina Iwańca, ucznia miejscowego gimnazjum. Szacownych gości powitała dyrektor biblioteki Ewa Konieczna. Na uroczystość przybyli: Michał Zdun – przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego, Grzegorz Figiel – z-ca dyrektora d/s merytorycznych oraz Paweł Kordybacha – instruktor z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Ewa Wiśnicka – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łukowie, Renata Zienkiewicz – instruktor ds. bibliotek w powiecie, dyrektorzy bibliotek z powiatu łukowskiego, Władysław Mika – wójt gminy Wola Mysłowska, radni i sołtysi, dyrektorzy szkół z terenu gminy, pracownicy Urzędu Gminy, czytelnicy i przyjaciele biblioteki.

Zaprezentowano krótki rys historyczny biblioteki, w którym to przypomniano najważniejsze fakty z jej dziejów, osiągnięcia i sukcesy, zwłaszcza ostatniego dziesięciolecia.

Z historią biblioteki związana jest nierozzerwalnie postać patrona Gustawa Wyszogoty Zakrzewskiego, powstańca styczniowego. Jego sylwetkę przedstawili uczniowie gimnazjum. Następnie wójt Władysław Mika wręczył okolicznościowe wyróżnienia najlepszym czytelnikom. Wśród zacnego grona znaleźli się: Eugenia i Michał Połciowie, Bożena Buczek, Renata Pacek, Tomasz Chudzik, Aleksandra Bezcak, Natalia Gomoła, Grzegorz Iwaniec, Maksymilian Szewczak.

Uroczystość była okazją do podsumowania obchodów Roku Kolberga. Wręczono nagrody laureatom konkursu „Słowniczek gwary ludowej Twojej miejscowości”. Zaprezentowali się także laureaci Gminnego Konkursu Recytatorskiego „Poezja i proza ludowa”. Jubileuszowe uroczystości uświetnił program artystyczny w wykonaniu Małgorzaty Kupiszewskiej, Stanisława Górki i teatru tańca. Małgorzata Kupiszewska jest autorką albumu *Dokąd zmierzasz?*, który został uznany za najlepszą książkę katolicką 2014 r. Drugi z gości, aktor i profesor Akademii Teatralnej, Stanisław Górka, zaprezentował spektakl „Gruziński toast”. Na zakończenie wystąpił teatr tańca „Kwieciste gwiazdy” z Ukrainy.

Otrzymaliśmy moc gratulacji i podziękowań, a dyrektor biblioteki Ewa Konieczna na wniosek MBP w Łukowie została odznaczana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdaną Zdrojewską Odznaką Honorową Zasłużony dla Kultury Polskiej. Jubileuszowe uroczystości zakończyło spotkanie towarzyskie przy lampce szampana i urodzinowym torcie.

Ewa Konieczna
GBP w Woli Mysłowskiej
Renata Zienkiewicz
MBP w Łukowie

O finansach... w bibliotece – III edycja

W 2014 r. Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego, dzięki dofinansowaniu Narodowego Banku Polskiego przeprowadziła trzecią edycję projektu „O finansach w bibliotece”. Projekt służy zwiększeniu u osób powyżej 50. roku życia, mieszkających na terenach wiejskich i w małych miastach, umiejętności niezbędnych do poruszania się w świecie finansów, bankowości elektronicznej, ubezpieczeń i urządzeń finansowych. Ma na celu także przygotowanie bibliotekarzy do prowadzenia spotkań edukacyjnych poświęconych tematyce ekonomicznej. Po udanej drugiej edycji, do trzeciej tury zgłosiło się wiele bibliotek. W wyniku konkursu przeprowadzonego przez FRSI i WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie, która pełniła rolę koordynatora projektu na województwo lubelskie, wyłoniono 11 bibliotek, które przystąpiły do jego realizacji.

Na wstępie przeprowadzono szkolenie dla bibliotekarzy, którzy byli nowicjuszami w projekcie. Odbyło się ono w kwietniu w Rzeszowie i trwało trzy dni. Z naszego regionu wzięło w nim udział 4 biblioteki. Zeszłoroczni uczestnicy korzystali z kursu e-learningowego, przypominającego ogólne zasady i nowości wprowadzone w 3. edycji. Dwie placówki – MBP we Włodawie i GBP w Horodlu, filia w Strzyżowie – dodatkowo wzięły udział w pilotażowej edycji kursu (w całej Polsce – 10). Pozostałe biblioteki, które przystąpiły do projektu to: GBP w Dzwoli, MGBP w Opolu Lubelskim, GBP w Borkach, MBP im. Z. Przesmyckiego w Radzynie Podlaskim, GBP w Stoczku Łukowskim, GBP w Gościeradowie Folwarku, GBP w Piszczacu i GBP w Łukowie.

Projekt obejmował 5 spotkań, które miały zostać przeprowadzone w okresie od maja do września 2014 r. z zadeklarowaną we wniosku finansową grupą seniorów (10–20 osób). Każde z nich trwało ok. 2 godzin i dotyczyło następujących tematów:

1. Jak racjonalnie gospodarować domowym budżetem? Zasady tworzenia budżetu domowego. Racjonalne planowanie wydatków/ 2. Bank przez Internet – jak założyć e-konto i robić przelewy przez Internet?/ 3. Kredyty, lokaty i karty – jak wybrać najkorzystniejszą ofertę bankową?/ 4. Jak wybrać polisę ubezpieczeniową?/ 5. Bank centralny a inne banki – czy stopy procentowe mają wpływ na nasz budżet domowy?

Na poczet wydatków związanych z organizacją kursu, biblioteki otrzymały od FRSI jednorazowe wsparcie składające się ze stałej kwoty 250 zł oraz 25 zł doliczanych za każdego przeszkolonego uczestnika. Z tych środków można było sfinansować: drobny poczęstunek dla uczestników kursu, materiały eksploatacyjne (toner, papier), zwrot kosztów podróży.

Dla biorących udział w projekcie zorganizowano konkurs na najciekawsze i najskuteczniejsze szkolenia (tj. zakończone np. założeniem konta bankowego online, opracowaniem budżetu domowego, itp.), przeprowadzone według przekazanych scenariuszy. Warunkiem uczestnictwa było przygotowanie opisu spotkań wraz ze zdjęciami i indywidualnymi relacjami osób starszych. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród odbyło się na spotkaniu podsumowującym.

Projekt został zakończony na trzydniowej konferencji w Warszawie, w siedzibie biblioteki Start-Meta. Z województwa lubelskiego nagrodę specjalną FRSI otrzymała MBP we Włodawie. Wyróżniono również GBP w Łukowie za przeszkolenie największej liczby seniorów w Polsce (ponad 100 osób).

W roku 2015 NBP wraz z FRSI planują IV edycję projektu, do której zapraszamy już dziś.

Grzegorz Winnicki
Dział Instrukcyjno-Methodyczny
WBP w Lublinie

Jesienny sezon wystawienniczy w WBP w Lublinie

Wernisaż wystawy poplenerowej ZPAP

Wernisaż wystawy poplenerowej ZPAP

Dr hab. A. Jaworska, dr R. Jop, dr Tomisław Giergiel

Przyglądając się temu, co działo się w Galerii Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie w okresie od października do grudnia, można stwierdzić, że jesienna aura sprzyja kontaktom ze sztuką i historią. W okresie tym biblioteka gościła w swej sali wystawienniczej aż sześć ciekawych ekspozycji. Warto przyjrzeć się im nieco bliżej, nawet okiem osoby nie zajmującej się na co dzień współczesną sztuką.

Od 3 października w bibliotecznym galerii prezentowano wystawę poplenerową przygotowaną przez Okręg Lubelski Związku Polskich Artystów Plastyków. Zorganizowano ją w ramach projektu „I Międzynarodowe Spotkania ze Sztuką – 2014”. Główne hasło tego przedsięwzięcia brzmiało „Lublin miasto kultury”. Mocną stroną ekspozycji była różnorodność, przy czym wynikała ona nie tyle z szerokiego wachlarza technik artystycznych, w jakich zostały wykonane prace (przeważało malarstwo), co z różnorodności tradycji kulturowych, z których wywodzili się ich autorzy. Na ekspozycji zaprezentowano dzieła 18 twórców z różnych ośrodków w Polsce, ale także z Rosji, Litwy i Czech. Za sprawą tej różnorodności wystawa wpisała się dobrze – jako wydarzenie towarzyszące – w odbywający się na początku października w Lublinie Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej.

Kolejna z ekspozycji, które gościły w bibliotece w październiku, miała charakter historiograficzny. Autorzy wystawy „Lublin i Lubelszczyzna w publikacjach pracowników Instytutu Historii UMCS” podjęli się przedstawienia jego dziejów oraz podsumowania bogactwa

tego dorobku pracowników instytutu w dziedzinie badań nad historią regionu lubelskiego. Cel został zrealizowany z wielką starannością: historię badań dawnych i obecnych przedstawiono w oparciu o kryteria tematyki, zakresu chronologicznego i terytorialnego. Bardzo ciekawym akcentem była towarzysząca wystawie aranżacja warsztatu pracy profesora, z początków działalności instytutu, utworzonego w 1952 r.

Już 5 listopada w progi Galerii WBP zawitała nowa ekspozycja – choć z kręgu sztuk pięknych, to jednak związana z dorobkiem postaci znanej lepiej z literackiej, niż artystycznej twórczości. Chodzi mianowicie o Bruno Schulza, którego osobie i pracom poświęcono spotkanie z cyklu „Dni Brunona Schulza. Bruno4ever 2014”. Odbływały się one w Lublinie od 3 do 5 listopada. Częścią tego festiwalu była zorganizowana w WBP wystawa „Między ilustracją a sztuką 5”, na której zaprezentowano prace inspirowane twórczością Schulza. Jej otwarciu towarzyszyło spotkanie z Janem Gondowiczem, autorem książki *Trans-Autentyk. Nie-czyste formy Brunona Schulza*. Na ekspozycję złożyły się prace głównie z kręgu malarstwa i fotografii, czasem w nietypowej formie – jak choćby obrazy na cegłach przedstawiające właściwe dla Drohobycza typy architektoniczne.

Wystawę inspirowaną twórczością Schulza zastąpiła (14 listopada) ekspozycja zorganizowana w ramach „19. Wschodniego Salonu Sztuki Lublin 2014” przez Okręg Lubelski Związku Polskich Artystów Plastyków. Zaprezentowano na niej prace 40 artystów, zarówno uznanych, jak i młodych, polskich i zagranicznych. Podobnie jak dwie poprzednie edycje tej imprezy, tegorocznemu Wschodniemu Salonowi Sztuki towarzyszyły obrady interdyscyplinarnej konferencji. Tym razem jej hasło brzmiało „Granice sztuki – czy sztuka bez granic?”. Połączenie obu tych wydarzeń zaowocowało powstaniem wyjątkowo ciekawego forum do dyskusji o współczesnej sztuce.

Wystąpienie dra hab. Dariusza Słapka

Wystawa Instytutu Historii UMCS

Jan Gondowicz

Ekspozycja Bruno 4ever, 2014

Wystawa jubileuszowa ZPAP

Wystawa jubileuszowa ZPAP

Z kolei 2 grudnia otwarto jubileuszową wystawę prac czterech członków Związku Polskich Artystów Plastyków: Jana Ferenc (z okazji 35-lecia pracy), Agnieszki Jankowskiej, Wojciecha Mendzlelewskiego (jubileusz 20-lecia działalności) i Piotra Zieleniaka (15 lat od rozpoczęcia artystycznej aktywności). Zaprezentowano na niej obrazy (Jan Ferenc), rzeźby – w tym ekspresyjne konstrukcje z drewna i metalu (Piotr Zieleniak), dzieła z pogranicza rzeźby i instalacji artystycznych („Pola niepamięci”, Wojciech Mendzlelewski) oraz prace wykonane ciekawą techniką własną: rodzaje mozaik zrobionych ze zwiniętych kawałków papieru, które swego czasu były kolorowymi gazetami (Agnieszka Jankowska, „Recykling – Illud Tempus. Obraz Odzyskany”).

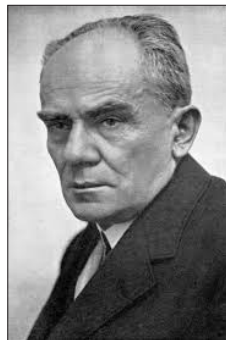
Tegoroczna jesień – podobnie zresztą, jak i poprzednie – obfitowała w wystawiennicze imprezy zrealizowane w Galerii WBP. Zawdzięczamy to owocnej współpracy lubelskiej księżnicy z Okręgowym Lubelskim Związkiem Polskich Artystów Plastyków. W jej wyniku tej jesieni Galeria WBP stała się jedną z ważniejszych w regionie galerii sztuki współczesnej. Wiele ze zrealizowanych tu ekspozycji było częścią programów szerszej zakrojonych inicjatyw kulturalnych odbywających się jesienią w Lublinie. Warto zatem podkreślić, że Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie staje się ważnym współorganizatorem tego rodzaju wydarzeń, także za sprawą swej wystawienniczej działalności.

Wojciech Michalski
Dział Naukowo-Wydawniczy WBP w Lublinie

„Młodopolski Syzyf” – rozstrzygnięcie konkursu

Przyzwycailiśmy już czytelników i bibliotekarzy z terenu całego województwa lubelskiego do organizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego, corocznych konkursów prasowo-czytelniczych. Duże zainteresowanie poszczególnymi edycjami, skłoniło nas do zorganizowania w tym roku kolejnego konkursu, którego bohaterem został Stefan Żeromski.

Autor między innymi takich utworów jak: *Popioły*, *Syzyfowe prace* czy *Przedwiośnie*, urodził się 14 października 1864 r. Nasz konkurs został zainicjowany tego samego dnia w 2014 r., czyli w 150. rocznicę jego urodzin. Na kupony z odpowiedziami czekaliśmy do 7 listopada – wpłynęło ich aż 465.

Uczestnicy zobowiązani byli do udzielenia odpowiedzi na 7 pytań dotyczących życia i twórczości Stefana Żeromskiego. Pytaliśmy o: jego pracę na stanowisku bibliotekarza w Muzeum w Rapperswillu; profesora Sztettera z *Syzyfowych prac*; *Przedwiośnie* i Cezarego Barykę; zaprojektowaną przez Witkiewicza „Chatę” („Popiołówkę”), czyli dom góralski w Nałęczowie; *Dzienniki*, w których autor pisze o Lublinie. Poprosiliśmy także o znalezienie czterech tytułów utworów pisarza ukrytych w „wykreślanca”, a w ostatnim pytaniu chcieliśmy się dowiedzieć, które z dzieł Stefana Żeromskiego znajduje największe uznanie wśród uczestników konkursu.

Spośród prawidłowo wypełnionych kuponów wyłoniliśmy 40 laureatów. W puli nagród znalazły się bilety na mecz MKS Selgros Lublin, vouchery na sushi oraz oczywiście – książki. Nagrodę dodatkową przyznaliśmy Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tarnogrodzie za przesłanie największej liczby kuponów.

Uczestnikom dziękujemy za zainteresowanie, laureatom gratulujemy, a wszystkim zachęcamy do udziału w naszych kolejnych zabawach literackich.

Konkurs zorganizowaliśmy wspólnie ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich Zarządem Okręgu w Lublinie, przy współudziale redakcji „Kuriera Lubelskiego”. Patronat medialny objęło nad nim „Radio Lublin”. Nagrody, poza organizatorami, ufundowali:

kurier

**RADIO
LUBLIN**

znak

naszemiasto

NK Wydawnictwo
NASZA KSIĘGARNIA
www.naszaksięgarnia.pl

TAKUSHI
sushi

Mariusz Olejarczyk
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Prezentujemy nasze biblioteki: MBP w Radzynie Podlaskim

Miejska Biblioteka Publiczna w Radzynie Podlaskim należy do najstarszych instytucji kultury w mieście. Jej pierwsza siedziba znajdowała się od 1946 r. w zabytkowej Oranżerii. Księgozbiór był przenoszony kilkakrotnie, ostatnio był przechowywany i udostępniany w Pałacu Potockich, będącym chlubą naszego miasta. Historyczne wnętrza nie były jednak przystosowane do zadań stojących przed współczesną biblioteką i potrzeb jej użytkowników. Świadomi tych okoliczności władze miasta zaproponowali nam przeprowadzkę do innego lokalu. Wymagał on gruntownego remontu, co paradoksalnie było okolicznością korzystną, gdyż pozwoliło nam na dostosowanie pomieszczeń do nowych form pracy w bibliotece. Program Rozwój infrastruktury kultury, priorytet Infrastruktura kultury umożliwił nam realizację tego zamierzenia.

Uroczyste otwarcie nowej siedziby odbyło się 16 września 2014 r. Budynek został wyremontowany i przystosowany do pracy z czytelnikiem. Wyposażenie w nowoczesny sprzęt wzięła na swoje barki biblioteka, wykorzystując Program Wieloletni Kultura+, Priorytet Biblioteka+ Infrastruktura bibliotek.

W przestronnym i oryginalnym lokalu mieści się: wypożyczalnia dla dorosłych, oddział pedagogiczny, czytelnia dla dorosłych z czterema stanowiskami komputerowymi, filia dla dzieci i młodzieży z czterema stanowiskami kompu-

terowymi, sala projekcyjno-zabawowa z X-Boxem i stołem do piłkarzyków oraz bogatą gamą gier planszowych, sala wystawowa, sala plastyczna oraz archiwum.

Budynek jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Inwestycja objęła zakup wyposażenia niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania biblioteki: mebli bibliotecznycy, sprzętu komputerowego, systemów wystawienniczych, sprzętu audiowizualnego oraz specjalistycznego oprogramowania.

Z ministerialnym projektem wiążą się zobowiązania, które są na bieżąco realizowane. W nowym lokalu zawiązał się Klub Aktywnego Seniora, do którego należą nie tylko miłośnicy książek, ale też pasjonaci czynnego spędzania wolnego czasu. W filii dla dzieci i młodzieży została utworzona grupa teatralna Fruwadelka oraz Klub Biblioteka Malucha.

Nowy lokal jest w pełni przystosowany do zadań biblioteki XXI wieku.

Beata Szczeszek
MBP w Radzynie Podlaskim

Pięć pytań do... Beaty Ostrowickiej

Beata Ostrowicka, fot. archiwum MBP Lublin

Gdyby miała się Pani znaleźć w jednej ze swoich książek, to w której i dlaczego akurat w tej?

Chciałabym „wejść” do *Przecież cię znam*. To moja ostatnia książka, więc jestem jeszcze zżyta z jej bohaterami. Chciałabym zobaczyć Szarą, Laure, Dominisję, Błażeja, dowiedzieć się, co tam u nich, czy rozprostowują się ich „supły” – problemy.

Co czyta, kiedy nie pisze, Beata Ostrowicka? Jakie książki można zobaczyć w Pani domowej biblioteczce?

Czyta na okrągło *Mistrza i Małgorzatę*, książki Remarque’a, M. Waltariego, książki z dzieciństwa – Makuszyńskiego, Siesickiej, baśnie (ale nie Andersena). Teraz pamiętniki Zofii Stryjeńskiej *Chleb prawie że powszedni* i *Zapomniane słowa*.

Gdyby pokusiła się Pani o popelnienie książki dla dorosłego odbiorcy, jaki byłby to gatunek? (mam wrażenie, że doskonała komedia!)

Chyba bym się nie pokusiła. Kiedyś próbowałam i poza 20 stronami nic więcej nie udało mi się napisać.

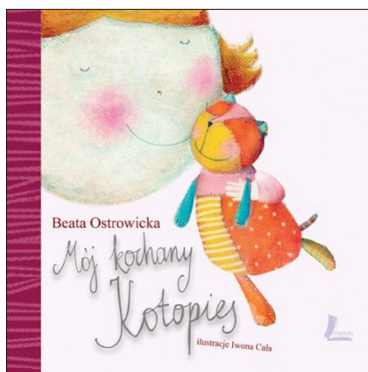
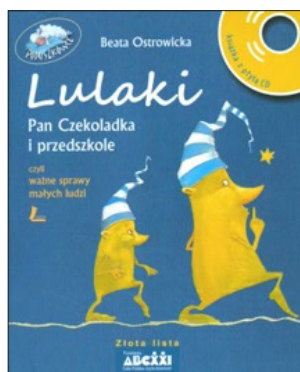
Chętnie poszłabym na spotkanie autorskie z... Zapytałabym o...

Z Olgą Tokarczuk. Chciałabym dowiedzieć się, jak tworzy bohaterów, ich światy...

Jak brzmiało najdziwniejsze/ najciekawsze/ najbardziej zaskakujące pytanie, jakie Pani usłyszała od czytelników podczas spotkań autorskich?

Dziwnym pytaniem było pytanie, o to, czy pisząc czuję się mniej samotna. To pytanie zadał mały chłopiec, taki 7-latek o smutnej buźce. Zawsze dziwi mnie pytanie, czy moja rodzina pomaga mi przy pisaniu – i gdy drążę temat, na czym to pomaganie ma polegać (w moim rozumieniu – codzienne życie, jako źródło inspiracji), okazuje się, że chodzi o okoliczność, gdy całą rodziną siadamy do stołu, ja opowiadam o problemach z książki, a rodzina mi doradza.

Jednym z bardziej kłopotliwych zdarzeń była sytuacja, gdy na sali pełnej gimnazjalistów, zapanowało zamieszanie w jednym kątku. Podskoczyłam tam z mikrofonem, poprosiłam, żeby chłopcy powiedzieli głośno o czym rozmawiają. ...I wszyscy dowiedzieliśmy się że: „Piotrek uważa, że pani ma małe cycki”.

Beata Ostrowicka – pisarka, autorka powieści dla dzieci i młodzieży. Urodziła się w 1966 r. Ukończyła studia filozoficzne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Debiutowała w 1995 r. powieścią *Niezwykłe wakacje*. W 2004 r. otrzymała wyróżnienie Międzynarodowej Sekcji IBBY w postaci wpisu na Listę Honorową im. H. Ch. Andersena.

Autorka m.in.: *Opowieści ze starego strychu*, *Świat do góry nogami*, *Zjeść żabę*, *Jest taka historia*, *opowieść o Januszu Korczaku*, *Bobek*, *wyprawa i rzeczy w sam raz*. Niektóre książki zostały przetłumaczone na języki obce. Wiele powieści uzyskało kwalifikacje do utrwalenia na taśmie magnetofonowej i systemem Braille'a, w celu udostępnienia ich dzieciom niewidzącym. Współpracuje z „Misiem” i „Świerszczykiem”. Od 2001 r. związana jest z wydawnictwem Literatura. Jest członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, a w latach 2000–2004 pełniła funkcję członka Zarządu Oddziału Krakowskiego SPP. Od 2006 r. należy do Sekcji Polskiej Międzynarodowego Stowarzyszenia IBBY. Mieszka w Krakowie.

Joanna Orzeszko
MBP we Włodawie

Bibliotekarze z pasją

Artur Borzęcki...regionalista, kronikarz

Z wielką przyjemnością przyjąłem informację, że „Dostrzegacz” chce zamieścić artykuł o moim koleźce z pracy – Arturze Borzęckim, jako człowieku z pasją. To rzeczywiście bardzo trafny wybór, ponieważ Artur jest nie tylko znakomitym bibliotekarzem oddanym zawodowi, ale również bardzo dociekliwym regionalistą i kronikarzem. Historia naszej małej ojczyzny stanowi dla niego szczególną wartość, którą należy szanować i przekazać młodemu pokoleniu. W kręgu jego zainteresowań od wielu lat pozostaje historia i kultura powiatu krasnostawskiego, szczególnie w okresie od II połowy XIX w. do II wojny światowej, a także biografistyka regionalna. Swoje teksty o charakterze popularno-naukowym publikował m.in. w: „Ziemi Krasnostawskiej”, „Tygodniku Zamojskim”, „Gazecie Wyborczej. Lublin”, „Dostrzegaczu Bibliotecznym”, „Egerii” i „Nestorze”.

Jego zainteresowania regionalizmem, jak sam wspomina, zaczęły się z końcem studiów, kiedy to przypadło mu pisać pracę magisterską pt. „Powiat krasnostawski w II połowie XIX w., w świetle *Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*” (2001). Praca nad tym tematem zapoczątkowała jego dalsze kweryndy archiwalne i zaowocowała kolejnymi tekstami związanymi z historią ziemi krasnostawskiej.

Artur Borzęcki jest autorem licznych artykułów ściśle związanych z ziemią krasnostawską. Publikowane były one zarówno przez ww. prasę lokalną, jak również w naukowych czasopismach: „Rocznik Chełmski”, „Bibliotekarz Lubelski” czy „Myśl Ludowa”, a także w innych wydawnictwach zbiorowych. Nasz kolega prowadzi również wykłady i bierze udział w konferencjach naukowych. I tak w 2008 r. uczestniczył w międzynarodowej konferencji organizowanej przez Instytut Historii UMCS i Radomskie Towarzystwo Naukowe, pt. „Z dziejów pewnego eksperymentu. Parlamentaryzm rosyjski na progu XX-lecia w kontekście kształtowania się świadomości politycznej narodów imperialnej Rosji”. Wydawać by się mogło, że nie było tu miejsca na regionalizm, a jednak Artur potrafił wydobyc wątki krasnostawskie mieszczące się w problematyce konferencji i będące jednocześnie zagadnieniem regionalnym, opracowując wystąpienie pt.: „Juliusz Florkowski właściciel Wygnanowic w powiecie krasnostawskim – deputowany do Dumy Państwowej”.

W 2010 r. brał udział w projekcie pt. „Ja – regionalista”, realizowanym w ramach Interdyscyplinarnego Zespołu Badania Wsi Uniwersytetu Łódzkiego. W jego efekcie napisał artykuł *Regionalista jako „pozyteczny egoista”*, zamieszczono-

ny w publikacji podsumowującej projekt. Jest autorem książki pt.: *60 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krasnymstawie*, pomysłodawcą i autorem artykułów do jednodniówki wydanej przez MBP z okazji 65-lecia naszej Biblioteki oraz współautorem książki *Książd kapitan Aleksander Miszczuk (1905–1982). W służbie Bogu i Ojczyźnie* (Warszawa 2012). Brał udział w opracowaniu redagowanego przez Mariana Wojtasa *Słownika żołnierzy Batalionów Chłopskich*, t. VI. Od 2008 r. stale współpracuje z wydawanym w Krasnymstawie czasopismem artystycznym „Nestor”, gdzie niemal w każdym numerze publikuje swoje teksty. Dzięki jego zaangażowaniu od zeszłego roku zostały wznowione *Zapiski Krasnostawskie* (jest jednym z ich redaktorów). W każdym z tomów (IV i V) opublikował po dwa recenzowane artykuły. W wydanym w tym roku t. V były to: *Aktywność społeczna Stanisława Bojarczuka w okresie dwudziestolecia międzywojennego* oraz *Eugeniusz Olejniczakowski – starosta krasnostawski w latach 1936–1939*.

Swego rodzaju uzupełnieniem publicystycznej aktywności regionalnej Artura jest jego stale rosnąca kolekcja pocztówek dotyczących Krasnostawu i ziemi krasnostawskiej. Zbiór ten liczy ponad 100 kart, wydanych od początku XX w. do współczesności. Nawiasem mówiąc Artur nie tylko gromadzi widokówki, ale i sam, przy pomocy aparatu fotograficznego, stara się na bieżąco dokumentować najważniejsze wydarzenia z życia społecznego miasta.

Jako pracownicy biblioteki jesteśmy bardzo dumni z tego, że mamy w swoim gronie tak wspaniałego kolegę i cieszymy się, że jego zainteresowania tak dobrze wpisują się w charakter i specyfikę pracy zawodowej, która od 2003 r. jest głównym nurtem jego aktywności. Pracując w czytelni biblioteki swoją wiedzę i zainteresowania wykorzystuje bardzo często przy przeprowadzaniu kwerend dla uczniów i studentów. Z chęcią dzieli się nimi również ze słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wieku, prowadząc wykłady i pogadanki tematycznie związane z historią, tradycją i kulturą naszego regionu. Jest też konsultantem dla innych piszących regionalistów, nie tylko krasnostawskich.

Dzięki zainteresowaniom naszego kolegi MBP w Krasnymstawie jest od wielu lat współorganizatorem konkursu historycznego o zasięgu powiatowym, adresowanego do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pt.: „Ocalmy naszą przeszłość”. Konkurs jest okazją do bezpośredniego oddziaływania na młode pokolenia, pozwala na zaszczepienie wśród niego poczucia przynależności do swojej małej ojczyzny przez poznanie jej tradycji, historii i kultury. Jest więc wielką zasługą naszego kolegi, że biblioteka ma swój udział w kształtowaniu tożsamości historyczno-kulturowej młodzieży i całej lokalnej społeczności. Dzięki temu jest postrzegana jako centrum wiedzy o regionie skupiające wokół siebie ludzi, którym idea regionalizmu jest bliska.

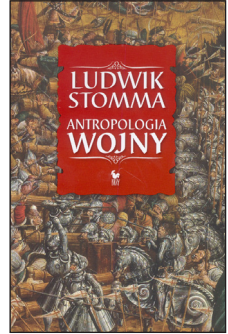

Małgorzata Antoniak
MBP w Krasnymstawie

Księgarnia „U Hieronima” poleca

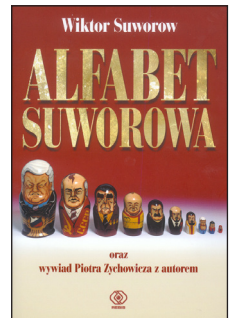
Ludwik Stomma
Antropologia wojny
 Wydawnictwo Iskry
 Warszawa 2014
 Cena: 30,30 PLN

Porównując kampanie wojenne toczone od niepamiętnych czasów, Ludwik Stomma opisuje powstanie swoistej tradycji, wręcz mitologii, prowadzenia wojen, zawiązywania koalicji, zwyczajów obejmujących samą walkę. Wojny, które niszczą państwa i narody, równocześnie tworzą systemy myślenia o potencjalnych przeciwnikach lub sojusznikach, rozwijają technologię, ustalają wartości obowiązujące przez długie lata.

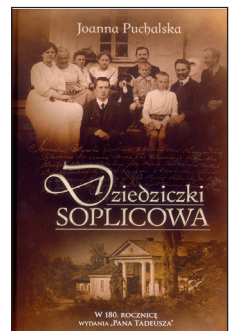
Wiktoria Suworowa
Alfabet Suworowa
 Wydawnictwo Rebis
 Poznań 2014
 Cena: 38,80 PLN

Pierwsza książka Wiktora Suworowa napisana specjalnie dla polskich czytelników! Były oficer GRU przedstawia kilkadziesiąt postaci, które wywarły wielki wpływ na dzieje Rosji, Europy i świata. Książkę uzupełnia wywiad-rzeka przeprowadzony przez Piotra Zychowicza, w którym Suworow wyjaśnia, dlaczego zdradził Związek Sowiecki i przeszedł na stronę Zachodu, rozwija swoje, znane już, śmiałe tezy historyczne oraz ujawnia wiele nieznanych faktów z własnego życiorysu.

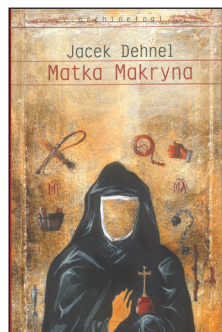
Joanna Puchalska
Dziedziczki Soplicowa
 Wydawnictwo Muza SA
 Warszawa 2014
 Cena: 33,00 PLN

Autorka, prawnuczka ostatnich właścicieli Czombrowa na Nowogródczyźnie – pierwowzoru mickiewiczowskiego Soplicowa – przedstawia życie codzienne we dworze szlacheckim w przestrzeni kilku stuleci, odtworzone na podstawie ocalonego archiwum. Historię majątku poznajemy poprzez losy trzech kobiet, które rządziły w czombrowskim dworze i miały swój udział w tym, że przetrwał on wiele trudnych chwil.

Jacek Dehnel
Matka Makryna
 Wydawnictwo WAB
 Warszawa 2014
 Cena: 34,60 PLN

Historia słynnej oszustki religijnej, Makryny Mieczysławskiej, która w XIX wieku stała się obiektem fascynacji i uwielbienia polskiej emigracji i europejskiej prasy, kiedy opowiedziała o prześladowaniach, jakie spotkały ją ze strony władz rosyjskich. *Matka Makryna* to monolog, przeplatające się dwie spowiedzi bohaterki: oficjalna, jako przeoryszy zakonu unickiego, i prywatna, jako Iriny Wińczowej, żyjącej w nędzy żony alkoholika, która żeby przetrwać, musi zmyślić atrakcyjną historię.

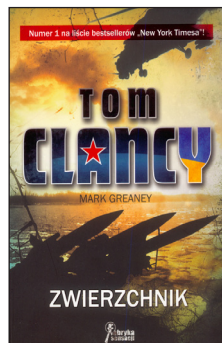
Marcin Wroński
Kwestja krwi
 Wydawnictwo WAB
 Warszawa 2014
 Cena: 33,80 PLN

Najnowsza odsłona cyklu z komisarzem Maciejewskim. Główna akcja kryminału toczy się w 1926 r. Poznajemy początki policyjnej kariery Maciejewskiego, który trafia po przerwanych studiach do prowincjonalnego Zamościa. Równocześnie – narracja jest dwutorowa – obserwujemy perypetie bohatera po II wojnie, za czasów stalinowskich, gdy jest trenerem boksu i przypadkiem pakuje się w poważne kłopoty z Milicją Obywatelską.

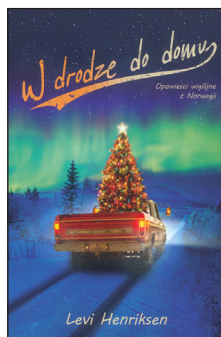
Tom Clancy, Mark Greaney
Zwierzchnik
 Wydawnictwo Grupa Wydawnicza Foksal
 Warszawa 2014
 Cena: 39,00 PLN

Dziewiąta książka z cyklu o Jacku Ryanie, byłym agencie CIA, opublikowana już po śmierci autora. Tajemnicza historia z czasów zimnej wojny połączona z współczesnymi wydarzeniami (Rosja atakuje Ukrainę, a świat staje na krawędzi wielkiego konfliktu). Okoliczności szybkiego i niespodziewanego dojścia do władzy nowego prezydenta Rosji owiane są tajemnicą. Terror i zastraszanie to metody powstrzymywania wrogów przed poznaniem prawdy. Jedną osobą, która może znać mroczny sekret rosyjskiego magnata, jest obecny prezydent Stanów Zjednoczonych, były agent CIA – Jack Ryan.

Levi Henriksen
W drodze do domu
 Wydawnictwo Zysk i S-ka
 Poznań 2014
 Cena: 33,20 PLN

Opowiadania Leviego Henriksena łączy ciepło i zrozumienie dla ludzi, którzy znaleźli się na życiowym zakręcie. Opisują momenty, w których przez krótką chwilę czują oni szczęście, albo nagle zaczynają rozumieć, czego im do szczęścia potrzeba, a tragizm i melancholia mieszają się tu z humorem i beztroską. Tworzą znakomity obraz ludzkich pragnień zwielokrotnionych specyficznym klimatem świąt, kiedy to oczekiwania zderzają się z rzeczywistością.

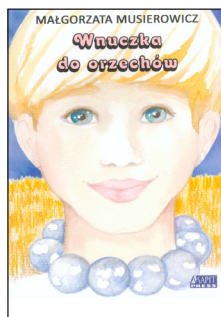
Cicha 5
 Wydawnictwo Filia
 Poznań 2014
 Cena: 34,20 PLN

Katarzyna Bonda, Małgorzata Kalicińska, Katarzyna Michalak, Krystyna Mirek, Natasza Socha, Małgorzata Warda, Magdalena Witkiewicz – siedem wspaniałych autorek, siedem bajkowych opowieści, siedem mieszkań i jedna stara kamienica. W starych mieszkaniach skrywają się piękne historie – tęsknoty, smutki, spełnione marzenia, małe i duże szczęścia. To miejsca, gdzie przeszłość spotyka się z terażniejszością, z nadzieją patrząc na przyszłość.

Małgorzata Musierowicz
Wnuczka do orzechów
 Wydawnictwo Akapit
 Łódź 2014
 Cena: 30,70 PLN

Kolejny, dwudziesty już tom „Jeżycjady”, jak zwykle wesoły, liryczny i krzepiący. Tym razem rozgrywa się na wsi, z daleka od zgiełku mieszkania przy Roosevelta 5 w Poznaniu. Są tu wszystkie Borejkiówny z rodzinami, ale są też nowe postacie, przede wszystkim Dorota Rumianek, która mieszka na wsi z dwiema uroczymi babciami, i nowe, zupełnie nieoczekiwane, perypetie bohaterów.

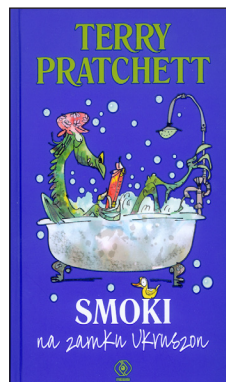
Marcin Prokop
Jego wysokość Longin
 Wydawnictwo Znak
 Kraków 2014
 Cena: 24,90 PLN

Longin mieszka w kuchni (bo jego pokój to właściwie kawałek kuchni, w której tata wydzielił dla niego miejsce), uwielbia bawić się resorakami (nawet nie mówcie, że nie wiecie, co to jest!), a jego marzeniem jest nowiutkie atari (no dobra, tu podpowiedź: ma joystick i można na nim grać w gry). Nie lubi zabawy w chowanego, bo zawsze coś mu wystaje, a to głowa, a to ręce, a to nogi. A poza tym zawsze wpakuje się w jakieś tarapaty (ale słowo, wcale niespecjalnie!). Na pewno byście się dogadali!

Terry Pratchett
Smoki na zamku Ukruszon
 Wydawnictwo Rebis
 Poznań 2014
 Cena: 30,90 PLN

Prawdziwa gratka dla miłośników twórczości Terry'ego Pratchetta: zbiór wczesnych opowiadań autora, pełnych humoru i niezwykłych postaci, wśród których pojawiają się smoki i czarodzieje, radcy i burmistrzowie, żądny przygód żółt i potwór z jeziora. Znakomita zabawa nie tylko dla najmłodszych czytelników.

Tadeusz Kubiak
Idzie zima
 Wydawnictwo Zysk i S-ka
 Poznań 2014
 Cena: 11,70 PLN

Zbiór wierszy *Idzie zima* to wspaniała przygoda nie tylko dla dzieci, ale i dla dorosłych – w wierszykach można spotkać Panią Zimę, jej wspaniałą zaprzęg, dzieci bawiące się na śniegu oraz zjeżdżające na sankach, a całość ozdobiona jest pięknymi ilustracjami.

Opracowały:
 Beata Chanaj, Dział Zakupu i Dystrybucji
 Magdalena Kossowska, Dział Udostępniania
 WBP w Lublinie

Notatki z podróży: Wizyta studyjna w bibliotekach publicznych Czech

Biblioteka w Pradze

Biblioteka w Pradze

Wizyta studyjna w Czechach koordynatorów Dyskusyjnych Klubów Książki z bibliotek wojewódzkich była przedsięwzięciem Instytutu Książki, który miał na celu wymianę doświadczeń w zakresie: promowania czytelnictwa i kultury literackiej, tworzenia atrakcyjnej oferty kulturalnej dla społeczności lokalnej, sposobów pozyskiwania środków zewnętrznych na działania proczytelnicze oraz kreowania pozytywnego wizerunku biblioteki. Projekt był finansowany ze środków Instytutu Książki. W wizycie uczestniczyło 18 koordynatorów z bibliotek wojewódzkich i dwóch przedstawicieli Instytutu Książki.

W ramach wizyty odwiedziliśmy biblioteki publiczne w Pradze, Milinie i Brnie. W Pradze były to filie Miejskiej Biblioteki Publicznej, tj. Filia nr 1 oraz dwie kolejne w dzielnicy Hradczany i Holešovice.

MBP na terenie Pragi posiada 41 oddziałów i 3 bibliobusy, starając się sprostać założeniu, aby z każdego punktu w mieście można było dostać się do którejś z filii w około 20 min. MBP posiada 2 mln zbiorów (300 tys. z nich – w wolnym dostępie), rocznie rejestruje 100 tys. czytelników i ok. 6,5

mln odwiedzin. We wszystkich placówkach MBP pracuje 480 pracowników. Książki można wypożyczać z każdej filii i oddawać w którejkolwiek z nich. Funkcjonuje bardzo dobrze opracowany system przewożenia publikacji, zamówienie książki z innej filii, miasta a nawet kraju kosztuje czytelnika 10 CZK. Za roczne korzystanie z biblioteki płaci się 110 CZK, przy czym z opłat zwolnione są dzieci do lat 15. Zasady zapisywania się do biblioteki są takie same dla wszystkich mieszkańców nie tylko Pragi, ale i Unii Europejskiej. Osoby zameldowane poza Unią muszą wpłacać wysoką kaucję. Czytelnik może wypożyczyć jednocześnie 60 różnych jednostek zbiorów na okres 4 tygodni, natomiast z Artoteki – zbiory specjalne, repro-

dukcje obrazów, grafiki oryginalne – na 28 tygodni. Kara za przetrzymaną książkę wynosi 5 CZK za dzień.

W Filii 1, pełniącej funkcję Głównej Biblioteki Publicznej Pragi, zbiory w wolnym dostępie są pogrupowane w 7 działach: literatura piękna dla dorosłych, literatura piękna dla dzieci, literatura obcojęzyczna i popularnonaukowa, dział muzyczny (wyposażony w płyty, kasety, partytury, pianino ze specjalnym programem do zapisywania nut), film i teatr (teksty sztuk, literatura o sztuce, ok. 2 tys. filmów), Artoteka (zbiory specjalne, reprodukcje obrazów, grafiki), literatura o Pradze (czasopisma, gazety praskie, stare i bieżące, informatory bieżących wydarzeń kulturalnych). Pozostałe zbiory znajdują w 4 magazynach. W latach 1995–98 prace biblioteczne zostały zautomatyzowane, wdrożono system KONIAŚ.

Jedną z najstarszych praskich filii mieści się na Hradczanach. Liczy ok. 100 lat. Zaistniała najpierw jako czytelnia, później biblioteka. W 2008 r. zapadła decyzja, żeby ją zlikwidować, ale petycje mieszkańców dzielnicy wybroniły ją i biblioteka została przeniesiona do nowego pomieszczenia. Jest czynna 4 dni w tygodniu przez 5 godzin dziennie. Rano, przed otwarciem dla czytelników, prowadzone są w niej zajęcia artystyczne, muzyczne, biblioteczne, dla dzieci niedosłyszących i niedowidzących z sąsiadujących szkół. Biblioteka posiada 10 tys. zbiorów, średnio przychodzi tu do 50 osób dziennie. Raz w tygodniu organizowane są imprezy kulturalne, tj. spotkania: autorskie, z ciekawymi ludźmi, o modzie, gotowaniu. Z oceny bibliotekarki wynika, że więcej osób uczestniczy w imprezach, niż wypożycza książki.

Ostatnią z oglądanych filii praskiej MBP znajduje się przy głównej ulicy w centrum dzielnicy Holešovice, w lokalu po sklepie, i ma powierzchnię 860 m². Była to jedna z najbardziej zaniedbanych dzielnic Pragi, teraz sukcesywnie odnawiana. Na parterze biblioteki znajdują się zbiory dla dorosłych, na piętrze dla dzieci oraz oddzielne skrzydło dla młodzieży. Na poziomie -1 ulokowano salę komputerową przeznaczoną na szkolenia (16 komputerów) oraz internetową. W bibliotece pracują 4 osoby, obsługując zwykle ok. 250 osób dziennie.

Akcjami kulturalnymi w filiach i w bibliotece głównej kieruje dział metodyczny. Każda filia, która ma specjalizację, prowadzi imprezy tematyczne, np. placówka z Artoteką – imprezy związane ze sztuką, a DOM CZYTANIA głównie spotkania autorskie. Realizowane są cykle roczne obejmujące działania we wszystkich oddziałach, np. Rok muzyki (z okazji 120. rocznicy istnienia działu muzycznego), Rok Pragi, Rok w ruchu (na 75-lecie działalności bibliobusów); Życie ulicy (poruszono wówczas tematy graffiti, bezdomności, narkotyków).

W bibliotece głównej na potrzeby wydarzeń kulturalnych przeznaczono są 2 sale, jedna na 100, druga na 200 osób (mają osobne wejścia z zewnątrz). Odbywają się tam koncerty czeskich muzyków, projekcje filmów, również w 3D (częściowo odpłatnie – bilet jest tańszy, niż normalny do kina, a filmy np. z poprzedniego sezonu); przedstawienia teatralne, pokazy taneczne, wykłady o sztuce, historii, spotkania autorskie i inne. Od 20 lat działa Klub Filmowy (członkowie klubu płacą 20% mniej za bilety), w ramach którego są organizowane spotkania z reżyserami, krytykami filmowymi. Biblioteka jest członkiem Stowarzyszenia Klubów Filmowych. W salach odbywają się także imprezy wyłącznie dla dzieci, przedstawienia teatralne, koncerty, balet, pokazy tańca – są to wydarzenia odpłatne. Wszystkie materiały informacyjne i promocyjne są projektowane w bibliotece natomiast drukowane w profesjonalnej drukarni.

Biblioteka w Milinia

Biblioteka w Milinia

Kolejną placówkę odwiedziliśmy w Milinia, małej miejscowości zamieszkiwanej przez ok. 2 tys. mieszkańców. W 2013 r. wygrała ona konkurs organizowany przez Ministerstwo Kultury na Bibliotekę roku 2013, w kategorii małych bibliotek. Znajduje się ona w budynku po starym spichlerzu, którego remont przeprowadzono ze środków unijnych. Pracują tu 3 osoby. W zbiorach znajduje się 16 tys. książek, 20 tytułów czasopism (w prenumeracie jest tylko prasa codzienna, czasopisma są kupowane z opóźnieniem, po niższej cenie). Zarejestrowanych jest 400 czytelników. Co roku dokupuje się około 800 woluminów książek. Na powierzchni 800 m² znajdują się przestrzeń dla dorosłych, katalogi online, internet, ksero. Oprócz zwykłych usług bibliotecznych placówka oferuje swoim użytkownikom pomieszczenie dla młodzieży z różnymi grami, np. piłkarzykami, bilardem, małą ścianką wspinaczkową oraz zaplecze socjalne, gdzie można przygotować poczęstunek.

Aby dokładnie poznać potrzeby użytkowników, zapytano ich o nie i na tej podstawie zakupiono również np. trampolinę, która latem jest wystawiana

przed bibliotekę, piaskownicę, ściankę wspinaczkową (na zewnątrz), ławki, a nawet króliki, którymi zajmują się dzieci. Zorganizowano także ogródek zielny. Na pierwszym piętrze znajduje się wyodrębniona część dla młodzieży, przestrzeń dla dzieci – bardzo kolorowa – oraz kącik dla najmłodszych. Regały z książkami są opisane wg wskazań wiekowych. W lokalu można korzystać z internetu, z wyjątkiem środy, który to dzień został wyznaczony jako dzień bez komputera.

W budynku jest winda, gdyż na piętrze znajduje się Centrum dla Matek. Mogą one przychodzić z dziećmi kiedy chcą – wystarczy że uprzedzą bibliotekarkę (także poza godzinami pracy biblioteki i w niedzielę). Zostało ono wyposażone we wszystkie niezbędne przedmioty i sprzęty (materace, zabawki), urządzono w nim zaplecze sanitarne, kuchenne, biurowe. Takie centra są bardzo popularne w Czechach. Funkcjonują nie tylko przy bibliotekach, ale i przy innych instytucjach.

Na poddaszu znajduje się sala wystawowa, udostępniana osobom prywatnym do organizowania własnych wystaw (nieodpłatnie) np. fotografii, obrazów, etc. Podczas naszego pobytu prezentowana była wystawa dotycząca historii Milina (m.in. stare zdjęcia, kartki pisane do tutejszych mieszkańców).

Ostatnia wizytowana przez nas placówka – Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Mahena – znajdowała się w Brnie. Jej główny budynek usytuowany jest w centrum miasta, na resztę sieci składa się 31 filii i 2 oddziały. Biblioteka Główna ma powierzchnię 3800 m². Na parterze przygotowano pokój dla matek i małych dzieci, klubokawiarnię, salę do odtwarzania prezentacji oraz pokój dzienny dla czytelników. Na kolejnych piętrach znajdują się przestrzenie dla dzieci, młodzieży, pokoje do słuchania muzyki i oglądania filmów na miejscu (personalnego, jak i wspólnego) działy z literaturą, prasą, tematyczne (np. sala geograficzna).

Biblioteka pozyskuje środki, pisząc wiele różnych programów np. „Pierwszy raz do szkoły, pierwszy raz do biblioteki” – przez cały rok organizowane są różne imprezy dla dzieci, przychodzą całe klasy, ale można również uczestniczyć w nich indywidualnie. Zaczyna się od pasowania na czytelnika, a całość wieńczy impreza „zakluczenia”, podczas której dzieci dostają zestaw podarunkowy, m.in. książkę z kluczem otwierającym wszystkie inne książki. Kolejne projekty to: „Ręka w rękę”, integracyjny, skierowany do niepełnosprawnych; „Lalkoteka” – udostępniający zabawki edukacyjne (trudnodostępne ze względu na cenę) pożyczane głównie niepełnosprawnym; „Tramwaj” – jeden tramwaj (w normalnej komunikacji) został pomalowany w książki i informacje o bibliotece, w środku znajdują się sfera dla dzieci i starszych, różne ulotki, informacje, a także, po odstawieniu na bocznicę, odbywają się w nim różne imprezy, np. czytanie, spotkania autorskie. Co jakiś czas pojawia się w nim kontrola – a ten, kto czyta książkę, dostaje prezent lub przejazd za darmo. Za ten projekt MBP w Brnie dostała nagrodę IFLA. Warto nadmienić, że brneńska księżnica prawie co roku zdobywa tytuł „Biblioteka roku” w kategorii: Projekt inspirujący innych.

Kilkudniowy pobyt w Czechach i zapoznanie się z pracą bibliotek był bardzo intensywny ale też i inspirujący.

Biblioteka w Brnie

Biblioteka w Brnie

KRONIKA ŻAŁOBNA

10 grudnia 2014 r. zmarła Irena Tomasiak, wieloletni pracownik WiMBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.

Urodziła się 4 czerwca 1937 r. w Rudce Kozłowieckiej. W latach 1945–54 uczęszczała do Szkoły Powszechnej w Niemcach, potem podjęła naukę w Technikum Statystycznym GUS w Lublinie. Maturę zdała w 1956 r. uzyskując tytuł technika w zakresie specjalności statystyki i sprawozdawczości. W 1967 r. zapisała się na dwuletni korespondencyjny kurs bibliotekarski w POKKB w Lublinie, dzięki któremu uzyskała średnie kwalifikacje bibliotekarskie.

W WiMBP im. Hieronima Łopacińskiego pracowała od 1 marca 1969 r. w różnych filiach, zdobywając doświadczenie, rozwijając własne aspiracje i zainteresowania.

Od 1 marca 1976 r. objęła stanowisko kierownika Filii dla Dorosłych nr 22, z której udało jej się stworzyć sprawną i prężną placówkę. Szczególny nacisk kładła na gromadzenie i opracowywanie zbiorów, wytrwale zabiegała o stosowne wyposażenie i estetyczne urządzenie filii. Jednocześnie nawiązywała kontakty z otoczeniem: szkołami, samorządem mieszkańców, spółdzielnią mieszkaniową oraz szeroko promowała działalność biblioteczną w dzielnicy dotąd pozbawionej dostępu do książki.

Pracując, ukończyła zaoczne wyższe studia na Wydziale Humanistycznym UMCS. Egzamin magisterski w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej zdała we wrześniu 1981 r.

Od początku 1986 r. objęła funkcję kierownika Filii nr 24, przy ul. Juranda 7 na LSM. Pod jej kierownictwem placówka ta stała się jedną z wzorcowych w mieście, obsługi-

**Irena Tomasiak
(1937–2014)**

wała środowisko inteligencji i studentów, współpracowała z wieloma szkołami. Ponadto wyróżniała się w obsłudze czytelników niepełnosprawnych, którym książki dostarczano do domu. W 1988 r. awansowała na stanowisko starszego kustosa.

Na emeryturę odeszła z końcem marca 1998 r., po 30 latach pracy.

Była bibliotekarką wyjątkowo czytana. Swoją wiedzę umiała wykorzystać zarówno w pracy, jak i w kontaktach z czytelnikami, którzy szanowali Ją i okazywali Jej swoje uznanie, doceniając fachowość.

Została pochowana na cmentarzu w Niemcach.

Za aktywną pracę była odznaczona w 1987 r. odznaką Zasłużony Działacz Kultury.

Jerzy Gajewski
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Kalejdoskop

- 3 października 2014 r., po gruntownym remoncie i modernizacji, oddano do użytku siedzibę MBP im. T. Zamoyskiego w Tomaszowie Lubelskim. Inwestycja zrealizowana została w ramach programu „Biblioteka+ Infrastruktura bibliotek” finansowanego ze środków Instytutu Książki. Na „Modernizację Miejskiej Biblioteki w Tomaszowie Lubelskim” przyznano dotację w kwocie 1 175 663 zł.
- 6 października 2014 r. redakcja „Rzeczpospolitej” ogłosiła „Ranking bibliotek 2014”. Po raz kolejny najlepszą biblioteką województwa lubelskiego została uznana MBP we Włodawie (ogólnie 24. miejsce). Kolejne lokaty zajęły: GBP w Firleju (pow. lubartowski) i GBP w Modliborzycach (pow. janowski).
- 23 października 2014 r. w Starostwie Powiatowym w Puławach odbył się XIV Powiatowy Dzień Kultury. Nagrodę Starosty Puławskiego w dziedzinie kultury otrzymała Jolanta Wąsik, dyrektor GBP w Żyrzynie. Ponadto I miejsce w konkursie wydawnictw regionalnych za publikację *Gmina Puławy – owocnie nad Wisłą*, zajęła GBP Puławy z siedzibą w Górze Puławskiej.
- 24 października 2014 r. MBP im. H. Sienkiewicza w Łukowie, w ramach IV Łukowskiej Nocy Kultury, zorganizowała wieczór poetycko-muzyczny „Kropki naszego wzruszenia”. Gośćmi wieczoru byli poeta Eugeniusz Kasjanowicz i gitarzysta Tadeusz Goc.
- 7 listopada 2014 r. Instytut Książki rozstrzygnął konkurs dla członków DKK na najlepszą recenzję miesiąca października. Wśród dwóch nagrodzonych znalazła się recenzja książki *Wyspa na prerii* Wojciecha Cejrowskiego autorstwa Michała Stanka z DKK przy WBP im. H. Łopacińskiego.
- 20 listopada 2014 r. w Muzeum UMCS w Lublinie miał miejsce finał wystawy pracownika WBP im. H. Łopacińskiego Pawła D. Znamierowskiego „Struktury malarskie wybranych fragmentów rzeczywistości”, która była częścią pracy doktorskiej przygotowanej na Wydziale Artystycznym pod kierunkiem dra hab. Marka Mazanowskiego.
- 20 listopada 2014 r. w MBP w Kraśniku sfinalizowano program „Ekologia – to jest to!” dofinansowany ze środków WFOŚiGW w Lublinie. Był on skierowany do uczniów kraśnickich szkół podstawowych. Podczas jego realizacji przeprowadzono: konkurs z wiedzy „Ekologia bez tajemnic” oraz plastyczny „Zielone serce przyrody”, zajęcia edukacyjne o tematyce ekologicznej, a także wycieczki na ścieżki edukacyjne Nadleśnictwa Kraśnik.
- 20 listopada 2014 r. w Parczewie odbył się finał I Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Pod Poetyckim Zawołaniem Rocha Sęczawy” pod

patronatem burmistrza miasta. Jego pomysłodawcą i inicjatorem był Marcin Daniel Kowalczyk – poeta, kompozytor, bard, a organizatorem – MGBP w Parczewie. W kameralny nastrój wprowadziły uczestników teksty poetyckie i prozatorskie autorstwa laureatów konkursu, czytane przez jury konkursowe. Wieczór uświetnił koncert grupy „Des Cartes”.

- 23 listopada 2014 r. miały miejsce wybory samorządowe. Wśród osób, które uzyskały mandaty znaleźli się: Tomasz Zieliński – dyrektor MBP im. T. Zamoyskiego (Rada Powiatu Tomaszowskiego), Zofia Kowalska z GBP w Trzeszczanach (pow. hrubieszowski – Rada Gminy) i Elżbieta Dziurda z Filii w Popkowicach (gm. Urzędów – Rada Gminy). Gratulujemy!
- W dniach 27 listopada–31 grudnia 2014 r. Biblioteka Zielony Kot – Filia nr 1 MBP w Hrubieszowie włączyła się w doroczną akcję „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimą” organizowaną przez Radio Lublin. W siedzibie biblioteki zbierano: żywność o długim terminie ważności, środki czystości, zabawki i artykuły szkolne. Zebrane dary przekazane zostaną najbardziej potrzebującym rodzinom z Hrubieszowa i okolic.
- W dniach 3–30 grudnia 2014 r. MBP we Włodawie zorganizowała zbiórkę darów dla uchodźców z Krymu i wschodniej Ukrainy, którzy przebywają w sąsiadującym z powiatem włodawskim rejonie szackim i w Drohobyczu (obwód lwowski). Udało się zebrać sporo ubrań, środków czystości, zabawek, środków opatrunkowych i żywności o długim terminie ważności.
- 6 grudnia 2014 r. Biblioteka Barwna – Oddział dla Dzieci MBP w Białej Podlaskiej wspólnie z bialskimi spółdzielniami socjalnymi Białskie Cuda i Szuflandia, zorganizowały warsztaty „DIY (Do It Yourself – zrób to sam)” oraz „3R (Reduce-Reuse-Recycle – ograniczaj-używaj ponownie-odzyskuj)”, w czasie których uczestnicy nadawali przedmiotom drugie życie i ręcznie wykonywali prezenty. Poza tym rozmawiano o odpowiedzialnym i mądrym kupowaniu prezentów.
- 19 grudnia 2014 r. Filia nr 13 MBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie zorganizowała ubieranie choinki bożonarodzeniowej. Drzewkiem był okazały świerk znajdujący się na placu przed biblioteką na osiedlu Mickiewicza. Recyklingowe ozdoby wieszali młodzi i starsi mieszkańcy osiedla, którzy licznie stawili się na świąteczne zaproszenie.

Paweł Kordybacha
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

